

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 7/2024

Červenec + Srpen 2024

Dovolené a prázdniny mají zajímavou historii

Dovolené a turismus jsou nezbytností životního stylu asi každého moderního člověka. Naši předkové včetně dětí však měli před sto, dvě stě, tři sta lety během léta úplně jiné starosti – během nejkrásnějších a nejteplejších měsíců, kdy my vyhledáváme relax a chvíli odpočinku ať už v zahradě nebo v luxusní dovolenkové destinaci, je zaměstnávaly těžké práce na poli. Etnoložka KATARÍNA NÁDASKÁ říká, že přesto má dovolená velmi hluboké kořeny.

Přestože se to tak na první pohled nezdá, dovolená je velmi stará záležitost. „Proto musíme jít pořádně hluboko do historie. Můžeme se odrazit od 14. – 15. století, kdy se šlechta začala stěhovat z vysokých nedobytných hradů, které měly spíše strážní a ochrannou funkci, do sídel a paláců v podhradí a na venkově, do prostředí mezi obyčejný lid, kde byl život mnohem komfortnější než na hradě. V těžko přístupných kamenných, studených hradech na vysokých skalách musela šlechta chtít nechtít vést drsnější způsob života. V zámcích v údolích vypadal život zcela jinak. To byl první element, při kterém můžeme mluvit o pojmu letní sezóna, ale ještě ne o dovolených. Ale první, kdo střídal pobyt mezi horami a mořem, byla vysoká šlechta. Když proletíme několik staletí, například Habsburkové. Zejména známá

císařovna Sissi patřila mezi průkopníky trávení léta u moře. Sissi ráda jezdila i s dětmi na řecký ostrov Korfu, kde si dala postavit zámeček Achilleion.

Podle slov Kateřiny Nádaské i známí panovníci, kteří se do historie zapsali mnohem dříve než Sissi, například francouzský král Ludvík XIV. či anglický král Karel II., opouštěli v létě svá sídla a cestovali za čerstvým vzduchem. „Přestože francouzský král žil ve Versailles, tedy přímo u Paříže, v letních měsících cestoval s celým dvorem na venkov. Zlé jazyky říkají, že například Ludvík XIV., nazývaný král slunce, byl sice ve Versailles obklopen úžasným přepychem, ale během veder musel tento luxus opustit. Řeka Seina byla totiž velmi znečištěná, neboť splašky tekly povrchovými kanály po pařížských ulicích a směřovaly do Seiny, proto v létě byl vzduch v Paříži a jejím blízkém okolí nedýchatelný. Takže se celý královský dvůr sbalil a odešel. Podobně to bylo v Londýně.

Jízda na koni, šerm i čtení

My se během prázdnin sluníme, koupeme, obdivujeme různé památky a pamětihodnosti, přírodní scenérie, které si fotografujeme a natáčíme, věnujeme se

množství různých sportů – klasičtých i adrenalinových, ale i zavařování, čtení a rozličným zálibám. Jaký relax však pěstovali lidé kdysi? Odpočinek, který praktikovala vysoká šlechta, později ho přebírali měšťané a začátkem 20. století se k němu dopracovali i běžní lidé, se sestával zejména z jízdy na koni. Velmi oblíbeným sportem byl

i šerm; tam, kde byly děti, byly hodiny šermu přímo povinné – zvláště pro chlapce. Dívky měly gymnastické cvičení. Ve druhé polovině 19. a v první polovině 20. století se lidé rádi věnovali procházkám, badmintonu, tenisu, lehké turistice a – dnešním slovníkem řečeno – wellness pobytům. K aktivnímu odpočinku patřilo velmi mnoho čtení, lidé si četli nejen sami, ale předčítali si ve skupinkách, například při odpoledním čaji se četla poezie i próza, večery se trávily na domácích koncertech. Muzicírovali celé rodiny a svou hudbou oblažovaly své přátele a známé. Mimořádné oblíbené jako prázdninové destinace ve druhé polovině 19. století se těšily lázně. Zmíním alespoň Trenčianské Teplice, Piešťany, Vyšné Ružbachy, Bardějovské lázně a mnohé další. Odpočívající člověk nebyl jen sám pro sebe, lidé trávili čas spolu.

Když se ptáme, jaká destinace byla kdy v módě, dostáváme tuto odpověď: V 19. století se prázdniny dotýkaly spíše šlechty a měšťanů, ale i tam to bylo odstupňováno podle majetku. Pro Středoevropany bylo velmi zajímavé historické město Terst u Jaderského moře, kam chodila i šlechta. Oblíbenou destinací Bratislavčanů byla Železná studienka, kde byly kdysi nádherné hotely, koupaliště, plovárny. Na Slovensku byly a jsou turistickým fenoménem Vysoké Tatry, které mají v tomto směru obrovskou historii, a již zmiňovaná lázeňská místa, která měla graciózní nádech elegance, ba až luxusu. Velké přízni návštěvníků se těšila Marianka, známé poutní místo s krásnou přírodou v romantickém údolí. I v Rakousku byla cílem odpočinku poutní místa.

Odpočinek u vody

Pokud jde o odpočinek u vody, naši předkové ho prožívali jinak než my dnes. Když se lidé ocitli u řek, veslovalo se a člunkovalo. Když přeskočíme století i hranice států, můžeme uvést jako příklad Ludvíka Štúra, který miloval jízdu na koni, a když byl v Bratislavě, chodil brzy ráno veslovat na Dunaj. Ranní rozcvičky však byly známé v každém kulturním a historickém období. Ale plavání a slunění, jak jej známe dnes, se lidé vyhýbali, neboť se věřilo, že voda může přinášet nemoci. Když už koupání jak – tak pronikalo do módy, dámy se zvykly koupat koupacím oděvu, tedy v dlouhých šatech. Koupání na veřejném prostranství a v tekoucích vodních tocích totiž přicházelo do módy jen velmi pomalu a opatrně až koncem 18. a začátkem 19. století, vysvětluje etnoložka a dodává, že co se týče slunění, zejména u vysoké šlechty platilo, že dáma má modrou krev a za povinný módní trend se ve vysokých kruzích považovala bílá pokožka. Na starých obrazech v muzeích a galeriích, ještě i z 19. století, si můžeme všimnout, že součástí dámské garderoby byl slunečník. Pouze ženy z lidu, které pracovaly na polích, byly opálené. Opálená pokožka, po které dnes mnozí lidé touží a nemohou-li jít na pláž k moři, navštěvují solária, byla kdysi znakem obyčejného člověka, který byl od jara do podzimu na poli, neměl se jako před sluncem chránit, a tak byl opálený.

Děti bez prázdnin

Nejvíce práce na poli bylo v létě nejen pro dospělé, ale i pro větší i menší děti. Ale i během měsíců předtím i poté se muselo intenzivně pracovat, aby na hospodářství měli z čeho žít. Musíme si uvědomit, že školní systém byl reformován již od dob Marie Terezie, tedy existovala povinná školní docházka. V každé vesnici měla být škola, kde se mělo učit alespoň trivium – číst, psát a počítat. Ale nefungovalo to tak. Ještě na začátku 20. století se lidé běžně v rozhovoru jeden druhého ptali, kolik zim jsi chodil do školy, ne kolik ročníků. Děti z venkovského prostředí chodily do školy zejména během zimy, od listopadu, kdy ustaly práce na poli, v zahradě, ve vinohradu, až do jara, kdy se znovu začalo pracovat na poli. I malé děti již byly zapojovány do pracovního koloběhu. Každé dítě mělo svůj úkol na poli a v hospodářství. Klasické prázdniny, jak je známe dnes, nemají ani stoletou historii.

Poutě místo dovolených

Kateřina Nádaská zdůrazňuje, že ačkoli dovolené v pravém slova smyslu kdysi neexistovaly, existovala silná poutnická tradice. Na poutích se účastní jednotlivci i skupiny věřících. „Putovalo se například do polské Čenstochové, ale i do španělského Santiaga de Compostela. Lidé vykonávali prosebnou či děkovnou pouť nebo pouť jako pokání. Zejména ve středověku, protože poutníci procházeli přes mnoho zemí pěšky, pouť trvala i dva-tři roky, proto po návratu vyprávěli zážitky, co tam viděli, slyšeli, jaké jsou kde zvyky, jaká jídla se tam vaří, jak se v cizině žije. Tento zážitkový element v rámci poznávání jiných kultur, jídla a zvyků zůstává i při dnešních poutích, i když už díky rozvinuté dopravě netrvaly dva-tři roky. Přesto se v posledních letech opět objevuje fenomén pěšího putování – zejména během prázdnin, když se mladí lidé vydají pěšky na delší pěší poutě. Etnoložka podtrhuje, že seznamování se s jinou kulturou přispívá

k osobnímu rozvoji člověka. Pro věřící i nevěřící je to i možnost poznat různé religiозní zvyky. Současným pozitivním trendem je, že velmi mnoho mladých lidí se začíná věnovat pěšímu putování, u nás je oblíbená pouť Muráň – Levoča, ale i jiné například cyklistické poutě apod. Hovoříme-li však o středověkém poutníkovi, ten byl opravdu odká-

zán pouze na milosrdenství cizích lidí, zda ho obdarují jídlem a či mu nabídnou nocleh. Když ho neobdarovali jídlem, musel hladový putovat dál. Zajímavé je, že i dnes se najdou lidé, kteří chtějí zažít právě tento pocit středověkého poutnictví.

Příkladem může být Ignaciánská pěší pouť, která se koná již pravidelně. Poutníci procházejí přes Slovensko, přičemž žijí z milodarů lidí. Podobně je to i s noclehem – buď jim ho dobří lidé nabídnou, nebo musí poutníci přečkat noc venku tak, jak to zažívali středověcí poutníci putující často celé týdny, až měsíce či roky.

Samota léčí

Další mladí lidé vyhledávají samotu, například na odlehlém místě v horách. Co na to říká etnoložka? Jistým způsobem je to hra, neboť poté se vrátí do normálního života. Lidí to táhne do divočiny alespoň na pár dní, neboť většina z nás spolu komunikuje už jen přes e-maily, esemesky, sociální sítě. I když sedíme v jedné kanceláři, pošleme si e-mail místo toho, abychom si spolu povídali. Je zde tedy příliš mnoho elektronického smogu. Ale člověk je tvor duchovní, i když si to možná někdo nepřizná. Každý potřebuje určitý způsob očisty právě v samotě a tichu. Samota, ticho, klid léčí. Pro některé to znamená odstříhnout se na týden – dva od techniky a věnovat se pouze rodině, blízkým a sobě. Tehdy můžeme lépe rozvíjet svůj duchovní svět i duchovní svět svých blízkých a dětí. Závisí na tom, s kým člověk sdílí volný čas. Právě během dovolených se mnoho pracovně vytížených rodičů může plně věnovat od rána do večera svým dětem a vést s nimi i duchovní rozhovory. Snad každou dovolenou lze skloubit s něčím krásným, například s poznáváním památek, i sakrálních, v blízkém a vzdálenějším okolí, a návštěvou bohoslužeb.

(podle KN)

Význam a smysl náboženských poutí

Z pohledu dějin jsou putování a účast na poutích vlastní prakticky každému náboženství. Podobně i dějiny Izraele uvádějí existenci četných poutních center, posvátných míst svázaných s posvátnými dějinami, kam lid Izraele přicházel hledat Boha. Po návratu Židů z vyhnanství je Jeruzalémský chrám jedinou svatyní, kam přicházejí na velké svátky poutníci z celé Palestiny a diaspor.

Motivy pro náboženské putování jsou od starověku až po současnost stejné. Jde zejména o náboženskou úctu, kultovní očist'ování odvracející tělesnou i duchovní bídu, vyprošení si duchovního či materiálního bohatství, poděkování za vyslyšené prosby a záchranu. Poutě a poutnictví mají i v současnosti výrazný charakter lidové zbožnosti a také souvislost se zvykovou sférou, s příbuzenskými vztahy uvnitř jednotlivých lokalit, jejichž obyvatelé se dobrovolně stávají na určitý čas poutníky.

Pout' a kultovní místo

Pout' znamená putovat k určitému kultovnímu místu, které disponuje kultovním objektem požívajícím na daném místě zvláštní úctu. Pout' má dvě základní komponenty – nábožensky motivovanou cestu a posvátné (kultovní) místo.

Pout' tedy znamená nábožensky motivovanou cestu (vykonávanou jakýmkoli způsobem) na tzv. poutní (posvátné, kultovní) místo, které má pro věřícího účastníka cesty status posvátnosti. Pout' může účastník podniknout individuálně, ale může jít i o kolektivní pout' a věřící se mohou na pouti sdružovat ve formě procesí, aby nakonec na místě určení praktikovali úkony, které souvisejí s poutí a konkrétním poutním místem. Nezávisle na vnitřních formách ponutek poutníka je pout' (*peregrinatio religiosa*) společným náboženským aktem prožívaným individuálně nebo kolektivně.

Při pouti máme tři aktivní komponenty – *homo religiosus* (poutník), prostor (cesta poutníka) a *sacrum* (místo pouti – cíl poutníka). Pout' znamená v životě člověka dočasnou změnu, protože člověk – poutník přechází z jednoho módu bytí do druhého. Již v přípravné fázi na pout' se poutník „vyděljuje“ z profánního světa a začleňuje se do světa posvátného. Na dobu poutě se vyčleňuje z kolektivního života své obce, vzdává se rodinného života a během trvání poutě

přijímá požadavek dodržování určitého tabu dotýkajícího se například zdrženlivosti v oblasti sexuálního života, dočasného asketismu, vykonání svátosti smíření...

Časté je i dobrovolné snášení či přibírání potíží a útrap při putování, například chození naboso, půst, snášení nepřízně počasí, nedostatek spánku a pohodlí na cestě.

Význam a cíle křesťanských náboženských poutí

Křesťanské poutě navázaly na tradici židovského putování. Prakticky od prvních staletí vzniku křesťanství patřilo putování k základním projevům života Církve. Bylo jednou z forem účasti věřících na životě Církve a projevem jejího duchovního života.

Když ve 4. století císař Konstantín Veliký v roce 313 uznal křesťanství jako rovnoprávné náboženství, vznikly nové chrámy na místech, kde žil a působil Ježíš Kristus a jeho učedníci. Ve 12. století se v Evropě hojně rozšířilo potulné putování mnichů – kazatelů žijících pře-

vážně asketickým životem a zvěstujících slova evangelia pohanům. (Jejich působení se předpokládá i na území Velké Moravy ještě před cyrilometodějskou misí.) Vandrovní mniši byli nazýváni nebo se sami nazývali poutníci (*peregrinatio ascetica*). Putující mniši šířící Boží slovo se dobrovolně vzdávali stabilizovaného klášterního života pro život plný nebezpečí, obtíží, chudoby a pokory.

Koncem 12. a začátkem 13. století si získali velkou oblibu poutě ke hrobům raně křesťanských mučedníků. Vznikl nový typ pouti – pout' na posvátné místo (*peregrinatio ad loca sacra*). Putování ke hrobům svatých podnítilo vznik nejstarší a nejpočetnější kategorie poutí. Od 4. století po nalezení dřeva Svatého kříže rapidně stoupl počet poutníků do Svaté země. Mezi další mezinárodně významná poutní místa patřil Řím a Santiago de Compostela.

Poutě k relikviím

Od 8. století se jedním z výrazných projevů zbožnosti stalo uctívání relikvií. Ostatky svatých byly předmětem zbožné úcty a úsilí o jejich získání. Snahy

směřující k získání ostatků svatých vyplývaly z kontextu středověké filozofie poznání o tom, že světec je člověk zprostředkující kontakt mezi nebem a zemí. Den jeho pozemské smrti je dnem jeho zrození pro nebe a je křesťanským svátkem par excellence, protože se zde opakuje spasitelský počín Krista. Kult mučedníků a ostatků svatých není jen jednou z mnoha složek raného křesťanství nebo ústupkem tehdejších křesťanských elit, který měl usnadnit pohanům obrácení se na křesťanskou víru. Kult mučedníků a úcta k jejich ostatkům patřily mezi autentické a originální prvky raného křesťanství ve vztahu k ostatním náboženstvím tehdejšího období.

Ve 4. století církevní otcové a biskupové, jako byl například Paulín z Noly a Ambrož Milánský, přijali úzus, aby byli uctíváni jako Boží prostředníci ti muži a ženy, kteří vedli svůj pozemský život ve svatosti a položili ho jako oběť za víru. Pravděpodobné je, že kult místních mučedníků byl nejprve znám v místě jejich života, případně místě smrti světce a o jeho rozšíření se postaral kromě věřících i místní biskup, případně jiní církevní hodnostáři.

Ve středověku však začala být situace s ostatky svatých často neudržitelná, proto synod v Poitiers v roce 1387 přijal opatření, kdy lze udělit titul „Božího služebníka“. Podle usnesení synodu ostatky světců nepodléhaly rozkladu a nezapáchaly, ale měly zázračnou moc zachovat si blahodárnou sílu získanou od Boha v okamžiku světcovy smrti, a to i v případě, že byly ostatky světce rozděleny. Právě v kontextu této filosofie docházelo k úporným snahám směru-

jícím k získání jakéhokoliv ostatku světce. Pro město, chrám či klášter to byla takřka životní nutnost. Právě proto se množily krádeže ostatků nebo jejich falšování. Pořádek do věci se pokusil vnést papež Inocenc III. ve 13. století, který vyhlásil, že „klam pod rouškou svatosti nemůže být tolerován“.

Hagiografické spisy ze 13. století vykreslují většinu světců podle vžitého stereotypu lidové kultury jako lidí, kteří se zřekli všech světských požitků, žijících v asketismu a čistotě těla, pokorně přijímajících tělesná utrpení a bídu. Proto je lidovým archetypem světce poustevník – muž chudoby, odříkání a pokání. Kromě lidové religiozity však měly ostatky svatých velký význam pro formování politické religiozity, která byla dobře viditelná například na vzniku a rozvoji kultu sv. Marka v Benátkách nebo kultu sv. Denise ve Francii, přičemž vzniká kategorie tzn. národních světců.

Přitažlivost relikvií

Přirozenou snahou poutních center bylo získat co nejvíce relikvií, které dělaly toto místo ještě přitažlivějším. Relikvie byla totiž viditelnou součástí neviditelného ducha zemřelého světce – mučedníka. Byla to hmatatelná matérie – důkaz podporující víru, a tedy i víru v zázraky. Církev se v průběhu staletí nestavěla vždy kladně k otázce sbírání relikvií, zejména když se místo vzpomínek měnilo přičiněním lidí na magická znamení. Čtvrtý lateránský koncil (1215) poměrně tvrdě zakročil proti pověřčivým praktikám souvisejícím s relikviemi, a také proti rozbuzenému a vzkvétajícímu obchodu s falešnými i pravými ostatky. Již v době Karla Velikého benediktinský mnich Alkuin řekl: „Lepší je následovat v srdci příkazy svatých, než nosit v kapse jejich kosti.“

Projevy úcty jsou doloženy od raného středověku, zejména u hrobů světců. Věřící se dotýkali autentické či domnělé autentické relikvie světce. Relikvie tvořila buď *corpus* (tělo) světce, nebo *partikule* (tělesné části světce), neboli tzv. *pignoru* (části oděvu světce, předměty jeho osobní potřeby, nástroje umučení a podobně). Relikvie se věřící mohli dotýkat buď přímo přes arkádu otevřeného *sepulchru*, nebo přes *fenestru* (okno), či otvor, který byl zpravidla zamřížován, nebo přes *oculus* – kruhový otvor, za kterým byly relikvie umístěny. V některých poutních místech lze dodnes koupit tzv. nepravé relikvie (relikvie druhého stupně), které byly v kontaktu (dotýkaly se) s relikviemi prvního stupně (pravými, autentickými relikviemi). „Dotýkané“ relikvie druhého stupně mají pak ověřovací úřední pečeť a text ověření.

Místa uchovávání milostivých soch a obrazů

Převážnou většinu současných poutí tvoří pouti na poutní místa, kde jsou milostivé sochy, obrazy a ikony. Od 11. století vzrůstala na celém Západě úcta k Panně Marii a množily se chrámy, které jí byly zasvěceny. Centrem kultu se stal mariánský obraz nebo socha. Milostivým sochám a obrazům jsou připisovány zázračné události (uzdravení, záchrana života, úrody apod.). Takové místo se zpravidla také stalo poutním místem.

Až mnohem později došlo v západním křesťanství k putování na místa zázračných událostí a zjevení. Zázračné události můžeme rozdělit do tří kategorií:

1. zjevení Ježíše Krista, Panny Marie, svatých;
2. obrázky, které se nevysvětlitelným způsobem

změnily (například obrazy Panny Marie ronící slzy, resp. krvavé slzy); 3. obrazy, místa, u kterých a na kterých se staly zázraky.

Zázračnost takového místa byla zachycena v ústní tradici, ale i zaznamenána písemnou formou (kroniky) a jeho popularita závisela na počtu návštěvnosti poutníků.

Již konec středověku dal poutnictvu i jiný rozměr než jen přísně náboženský – můžeme mluvit o sportovním nebo turistickém poutnictví. Tento druh poutnictví vykonávali zejména rytíři a později převážně mladí příslušníci nižší šlechty, kteří měli zálibu v cestování, hledali dobrodružství a zábavu. Kromě nich i tuláci a studenti sbírali na svých cestách nejrůznější novinky, zprávy, zajímavá vyprávění, písně, aby je spolu se zážitky z cest povídali v hostincích, ale zejména na poutních místech, kde vždy našli vděčné a obdivující posluchače. Tak vznikla kategorie poutníků – vypravěčů, pro které ustupoval prvotní, náboženský význam poutě před zajímavostí světa. Na poutních místech působila tedy složka *sacrum* i *profanum*, tak jak je tomu i v současnosti.

Až po náboženskou turistiku

Od 4. století putují nemocní, zdraví, chudí i bohatí po cestách, aby na posvátných místech děkovali, káli se, prosili o pomoc. Pouť umožňovala vymanit se

ze všedního života a poznávat život jinde. Poutě jsou kontinuálním a dlouhotrvajícím elementem dějin Evropy. Evropa měla totiž po staletí (ještě před příchodem křesťanství) obchodní cesty, na kterých se setkávali poutníci s obchodníky a spolu snášeli útrapy pocestných. Na poutních cestách do Říma, Svaté země či Santiaga se setkávali poutníci, aby během konání pouti spojili svůj osud.

Během staletí procházely náboženské poutě v křesťanství několika zákazy. V 16. století v důsledku reformace došlo k vážné polemice o opodstatněnosti poutnictví a putování. Podobné reakce přineslo osvětenství 18. století, když byly na určité období dokonce poutě v Uhersku zakázané. Naopak romantismus 19. století přinesl nový pohled na poutnictví, zejména v opětovném objevování hodnot křesťanské tradice, což mělo pozitivní vliv na nový rozmach poutnictví. Druhá polovina 19. století,

spolu s rozvojem železnic a moderní dopravy v rámci celé Evropy, umožnila rozvoj poutnictví jako fenoménu masové religiozity. Ve druhé polovině 20. století se pouti opět rozvíjejí. Současný rozvoj dopravy přinesl i fenomén náboženské turistiky. Přesto i dnes se jak jednotlivci, tak i skupiny poutníků vědomě zřikají pohodlí a komfortu moderních dopravních prostředků. Na cestách i v současnosti potkáváme poutníky, kteří chtějí celé dny putovat *per pedes apostolorum* (pěšky jako apoštolové).

Poutní místa byla a jsou pro lidi přitažlivá z hlediska různých pohledů. Jejich význam vzrůstal v určitých časových horizontech (epidemie, živelné pohromy, přírodní katastrofy, politické a národní nepokoje atd.). Jsou místy kulturního a duchovního setkávání lidí, kteří svou přítomností dnes představují snahy o obnovení podstaty poutnictví a obsahují integrující, mravně a národně obrozený prvek. Nezanedbatelným prvkem současných poutí je pokání.

(podle KN)

Jedenácté přikázání: O důstojnosti za volantem

Záře zaplavila teplou letní noc. Ozvalo se několik výbuchů a kouř se tlačil mezi zdi hustě obydleného sídliště. V plamenech plápolalo luxusní auto.

Podobný incident na stejném sídlišti se přihodil jen před několika měsíci. Tehdy nálož zasáhla několik aut najednou, které se zapalovaly jako zápalky jedno od druhého. Zoufalé výkřiky majitelů se střídaly s výstřely hořících pneumatik. „Proč? Proč jsem nezaparkoval alespoň o pár metrů dál?“ Nevím, jestli se někdy vyšetřily důvody těchto úmyslných sabotáží či vyrovnávání vzájemných účtů, které zasáhly i nevinné. Ale téměř na denním programu vidíme i další kousky: výkaly za stěračem, vy-

puštěné „gumy“, hluboká rýha na povrchovém laku. Zcela bezdůvodně. Par-

kování na sídlišti se stává přímo rizikovým stupněm číslo 3 pro srdečně-cévní onemocnění.

Identita není v autě

Nechceme strašit krimi zprávami, dramaticky zprostředkovat „krev“. Chceme se jen zamyslet nad hříchy na kolech i vedle nich. Alkohol, siláctví, pomsta, škodolibost, jednání navzdory – to jsou novodobé viny. Ale patří sem i nepozornost za volantem a podcenění příkazů a zákazů. To vše může v jednu chvíli přivodit celoživotní muka a výčitky. Zním tři řidiče, kteří při autohavárii navždy ztratili manželku i dítě.

Důstojnost za volantem, reálné sebehodnocení, soudnost na cestách by dnes mohlo tvořit samostatné 11. přikázání. Nebo by stačilo držet se jediného příkazu „Já jsem Pán, tvůj Bůh...“.

Bohy si dnes lidé pletou. Neradi bychom se dotkli všech mužů, ale kolik vidí svůj nejvyšší idol právě v autě? Svou identitu doslova spojují s nejnovější značkou. Bližní jsou pro ně na vedlejší místo. Vyměňují jedno auto za druhým a zkoušejí „co které dá“. Ale ve jménu „rodové rovnosti“ ani žena nezaostává. Nejedna vybuďovala svůj image za volantem mohutného „teréňáka“ (na našich křehkých cestách). Mladičká celebritka - dcera či manželka? Čím jemnější rysy, tím agresivnější chování za volantem.

Naléhavé jedenácté přikázání

Zavést jedenácté přikázání by bylo užitečné, ačkoli netvoří něco zcela nového. Zahrnuje několik příkazů z Desatera ve zvlášť namíchané formě a za naléhavě aktuálních okolností. To, že jsme každý den svědky dopravních nehod, krádeží aut, které pro velké množství už ani nikdo nevyšetřuje, problematických způsobů parkování a odparkování, nehorázného předjíždění a brzdění, ještě neznamená, že máme ztratit citlivost na tyto přečiny. Hrubost za volantem se nesmí stát naším životním stylem.

V roce 2007 vydala Papežská rada pro pastorační migrantů a cestujících *Směrnice pro pastorační na cestách*. Vyzývá v ní řidiče, aby jezdili opatrně, neboť automobily se mohou stát prostředky hříchu. Silnice a doprava jsou novým misijním či evangelizačním prostorem. Dokument povzbuzuje všechny účastníky silničního provozu ke kultuře vzájemného respektování a ohleduplnosti. Poslední papeži nijak neskrývali svou starost o cestující. Vzmáhající se automobilový průmysl způsobuje totiž nejen pozitiva – v podobě zrychlení pohybu na zemi a ušetření času, ale každoročně i přes milion obětí nehod.

Hazard se životem

Hazardování s lidským životem jednoznačně patří k pátému Božímú přikázání. To, že se nakonec nic vážného nestane, je jen štěstí a neomlouvá úmysl. Pokud si někdo schválně nezapne pásy, nepoloží děti do sedačky, nezkontroluje brzdy – vystavuje život vážnému ohrožení a prohřešuje se vůči sobě i bližnímu. Podobně, pokud nepřizpůsobí rychlost automobilu povrchu vozovky. Mnozí řidiči si neuvědomují, či spíše nepředvídají, že riskantní jízdou přivádějí do zmatku i kolemjdoucí řidiče. Přejíždějí volně z pruhu do pruhu, cítí se sebejistě a nemyslí na to, že mohou pochybit ti druzí a celou situaci zvrátit do životu nebezpečného stavu. Jedenácté přikázání by tedy mohl obsahovat: Pozoruj a předvídej! A také: Drž se správně svého směru, abys nespletl bližního svého. Když někdo použije opačnou směrovku, zapomene ji vypnout, popřípadě ji při odbočování nepoužívá vůbec, jen těžko bude dodatečně dokazovat neúmyslnost svého jednání.

Řidič má povinnost sledovat situaci nejen před sebou, ale také vedle sebe a za sebou. Příliš hlasitá hudba, pozornost věnovaná telefonátu či cigaretě může podstatně omezit řidičské reflexy. Láska k sobě i bližnímu nás za volantem zavazuje k ještě větší opatrnosti.

Arogantnost na cestách

Největší varování v této dopravní duchovní obnově si asi zasluhuje arogantní chování na cestách. Pod jaký hřích bychom ho mohli zařadit? Nejdříve pod jeden ze sedmi hlavních – pýchu, pocit moci a potřebu ovládnutí. Některý řidič se po dodatečných protiskluzových kurzech odváží k takové jízdě, která již zřejmě ztratila svůj původní smysl – dopravit se do určitého cíle. Předvádí své schopnosti před spolujezdcem a před očima všech účastníků provozu. Nežrídka s bohatým zvukovým doplněním basů, nebo zavytí plynu. Otáčejí se za ním hlavy a on si bezohledně razí cestu mezi auty čekající v kolonách „Vždyť na to má!“ Turbo. Když ho zaparkuje pod balkony, otevře kapotu a důležitě nastavuje obrátky, aby to dalo ještě víc. Co na to říct? Dospěje někdy takový člověk k rozumné dopravní kultuře?

Když tvoje je krásnější než moje

Rodnou sestrou pýchy je závist. Tvoří spolu tandem. Pýcha totiž nesnese konkurenci a potřebuje zneškodnit své soky. To by vysvětlovalo mnohé pohnutky pro

dramata s náložemi v autech, žhářství, či škrábance na nových vozech od večera do rána, propíchnutí pneumatik, odnětí bočních zrcátek a jiných dílců. Pachatel neznámý. Možná někdo, kdo vás dobře zná, nebo prostě vandal? Vandalismus je poškození majetku a spadá pod sedmé

Boží přikázání – Nepokradneš! Ale nejde jen o jednoduchou krádež, vždyť když někdo náhle přijde o své auto, může mu to způsobit infarkt, ba až smrt, v nejlepším případě vážné psychické trauma. Firemní majetek lze snáze finančně vykrýt, ale v případě soukromého, často velmi těžce nabytého vlastnictví za cenu zadlužení, má hřích zvláště přitěžující okolnosti.

O pravdě bez příkras

Být na cestě pravdivým a čestným za každou cenu. Staneme-li se svědky dopravní nehody nebo poškození auta, je naší povinností podat události pravdivě a nepříkrášlovat. Toto je pravý lidský postoj. Vyžaduje hrdinství. Někdy i křesťan selže, protože pokud zavíní nehodu sám, čekají ho důsledky, trest pokuta, nepříjemnosti, kterým by se rád vyhnul. Tehdy nemyslí na Boha a na hřích, ale na způsob, jak jim uniknout. „Vždyť jsem jen o málo překročil rychlost“, „ještě nepadla červená“, „dotyčný špatně zaparkoval“ – následuje tisíc vysvětlení, místo statečného uznání chyby. Výmluvy jsou asi naší každodenní stravou. Duchovní průvodci tvrdí, že člověk je zralý tehdy, když se přestane neustále omlouvat. A my to „ale“ často přidáváme i tehdy, když prosíme druhého o odpuštění: „Promiň, víš, ale, nemohl jsem...“ Zkusme se odmlčet a raději se živě vcítit do situace poškozeného. Pokud mu to usnadníme, možná nebude žádat tak vysoké odškodné, spíše se smíří a pochopí i neblahou situaci provinilce.

Ty... Jak to jezdíš!

Poslední hřích, který snad stojí za zmínku při dopravních situacích, je hněv. Oprávněný i bezdůvodný. Lidé si často vybíjejí svůj temperament právě za volantem. Snad nikde nezaznívá tak pestrý vzorek nadávek, jako právě v autě.

Pozoruhodná sbírka by mohla vyjít pod názvem „Synonyma na cestách“. Pokud i hněv a nadávky jinde považujeme za nevkusné, tady je k údivu tolerujeme. Opravdu, vždyť ten kdosi... jezdí tak nemožně! Označujeme řidičky za „slepice“ ... zdaleka objíždíme řidiče s kloboukem. Proto se někteří obrňují tím, že si nalepí na auta výhrůžnou nálepku. Už nejen „v záběhu“, ale také například: „Neumím ani vařit, a co?“. Upozorňují, byť nevhodným diskriminujícím způsobem, že někteří zdatní řidiči by je raději vymazali z registru řidičů. Netolerantnost? Nezvládnutí vlastních vášní? V každém případě dají jedni i druzí vizitku své kulturní úrovně.

Hněv je špatný rádce – i za volantem. Je také jedním z hlavních hříchů. Přestože nás psychologové přesvědčují, že hněv je třeba uvolnit, nadávky, výhrůžky a jiné způsoby relaxování mohou druhého člověka velmi zranit. Ale nejvíc si jím škodí rozhněvaný sám.

Řidiči, tak pozor! Bezpečnou jízdu a dojetí!

(podle KN)

Konvertita, který neustále uchvacuje

Jan Pavel II. doporučoval znát jeho život a číst jeho díla, aby si křesťané „v moderní společnosti zachovali jeho živý a přitažlivý půvab“, úžasný a nadšený ideál, protože „přesné a upřímné poznání jeho života probouzí žízeň po Bohu, úžas pro Krista, lásku k moudrosti a pravdě, potřebu milosti, modlitby, ctnosti, bratrské lásky, touhu po věčné blaženosti“.

Svatý Augustin – známý konvertita a biskup z Hippo (354 - 430) - byl jen rok po své smrti zařazen papežem Celestinem I. mezi nejlepší učitele Církve. Jeho dílo ovlivnilo kulturu celého Západu. Další papeži, jakož i koncily hojně čerпали z jeho spisů, doporučovali jeho dokumenty studovat a příklad následovat. Pavel VI. o něm řekl: „Kromě toho, že v něm máme skvělý příklad a souhrn vyni-

kajících kvalit církevních otců, skutečně můžeme říci, že celé myšlení starověku se slévá v jeho díle a vycházejí z něho myšlenkové proudy, které pronikají celou doktrinární tradicí následujících staletí.“ I Benedikt XVI. se při návštěvě hrobu sv. Augustina vyznal: „Toužil jsem přijít sem a uctít pozůstatky sv. Augustina, abych vyjádřil na jedné straně úctu celé Katolické církve jednomu ze svých nejvýznamnějších otců, na druhé straně mou osobní zbožnost a uznání tomu, kdo sehrál velkou roli v mém životě teologa a pastýře, ale ještě spíš bych řekl v životě člověka a kněze.“

Jaké jsou aspekty duchovního života, které popsal ve svých dílech sv. Augustin? Pokusíme se pomocí jeho slov proniknout do hloubky jeho osobnosti a svatosti.

Láska: pokud ji nemáš, všechno je k ničemu

„Když začneš milovat, začne v tobě přebývat Bůh“ (Komentář k Prvnímu Janovu listu 8,12). Zatímco jiní křesťanští autoři zdůrazňují biblické ctnosti, jako modlitbu, poslušnost Bohu a chudobu, Augustin nejvíce zdůrazňuje lásku k bližnímu. „Moje naděje v Kristovo jméno není marná,“ píše, „protože nejen věřím, Bože můj, že na dvou přikázáních spočívá celý Zákon a proroci, ale zkusil jsem a cítím to každý den, že žádné tajemství, či temné slovo Písma se neujasní, nespojím-li se s těmito dvěma přikázáními. Cílem našeho vyučování je láska, která pochází z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry, a láska je naplněním zákona“ (Dopis 55,21). Právě tento text jasně ukazuje, že Augustin chápe křesťanský život a také celé Písmo ve světle lásky. Dvojitě přikázání lásky je teologickým základem, na kterém sv. Augustin také postavil řeholní život ve Společenství. Je to možnost ustavičně milovat a uctívat Boha v bližních. Jeho přesvědčením je, že láska k Bohu je prvním přikázáním, ale láska k bližnímu je prvním přikázáním v praxi. „O těchto dvou přikázáních se musí vždy rozjímat, je třeba je zvážit, člověk se k nim musí připojit a jednat ve shodě s nimi. Láska k bližnímu je první v pořadí činnosti. Skrze lásku k bližnímu a tím, že se mu zavazuješ, postupuješ vpřed. A kam jdeš? Jen směrem k Bohu“ (Komentář k Janovu evangeliu 17,8-9).

Láska k Bohu Otci, ke Kristu, Božímu Synu a našim bližním je v tak silném vnitřním spojení, že se navzájem obsahují a není možné je oddělit. Svatý Augustin velmi zdůrazňuje lásku k bližnímu jako měřítko naší lásky k Bohu, protože její viditelnost vylučuje jakékoliv zklamání. Názor, že láska k bližnímu je nejlepším prostředkem k vyjádření naší lásky k Bohu, vypadá to jednoduše, ale zkušenost nás učí, že vůbec není snadné ji dosáhnout. Mohli bychom pro ni vyvodit dva aspekty z učení sv. Augustina: V prvním řadě křesťan musí usilovat o dobré mezilidské vztahy, to je první cesta k Bohu. Ovoce naší modlitby, našeho svátostného života musí souviset s naší láskou k druhým. To neznamená, že sv. Augustin podceňuje modlitbu a svátosti. Jejich cíl však vidí v růstu v lásce, víře a naději: „Všichni se mohou znamenat znamením Kristova kříže, všichni mohou odpovědět „amen“, všichni mohou zpívat „aleluja“, všichni mohou být pokřtěni, všichni mohou přijít do kostela. Nic však nemůže odlišit Boží děti od dětí ďábla, pouze štědrá láska. Pokud tohle nemáš, všechno ostatní je na nic. Chybí-li ti všechno ostatní, vezmi si toto a vzal sis Zákon ve své plnosti“ (Komentář k Prvnímu Janovu listu 5, 7).

Pokora: uvědom si, kdo jsi

Základním předpokladem života v lásce je pokora. „Láska neexistuje, ne-li skrze pokornou trpělivost. Kde panuje pokora, tam kraluje láska“ (Komentář Prvnímu Janovu listu, Prol.). Pokora je plodnou půdou pro lásku, která vždy vlastní schopnost překonat sobectví a otevřít se ostatním. To však není možné bez pokory, která strhává stěny naší pýchy. Pokora nespočívá v otrocké poníženosti, ale v přiměřeném vnímám skutečnosti.

„Nežádá se od tebe, abys byl méně, než jsi. Uvědom si však, kdo jsi. Uvědom si, že jsi slabý, že jsi člověk, že jsi hříšník“ (Řeč 137,4). Skrze tato Slova objevujeme důležitost pokory ve spiritualitě sv. Augustina. „Chtěl bych, abyste s celou láskou následovali Krista a abyste nepoužívali jinou cestu k dosažení pravdy, než tu, kterou on označil. Vždyť on, jako Bůh, zná křehkost našich kroků. Jeho cesta je nejprve pokorou a kdykoliv se mě zeptáš na pravidla křesťanského života, neodpovím ti jiné slovo než pokora“ (List 118, 3). Ovoce

křesťanského života podle sv. Augustina stále závisí na velkých ctnostech lásky a pokory.

Přátelství je pro sv. Augustina další důležitou dimenzí duchovního života.

Přátelství: pouze zakotvené v Bohu

S přáteli prošel roky v bloudění sekty manichejců a spolu s přáteli se jako třiatřicetiletý obrátil, dal se pokřtít a začal žít řeholní život. Život bez přátelství

pro něj neměl smysl. Jeho životní zkušenosti ho přivedly k tvrzení, že pravé přátelství musí být zakotveno v Bohu. Takto sv. Augustin popisuje specifickou Boží přítomnost v daru přátelství už jako biskup z Hippo: „Vyznávám to, že se úplně a absolutně oddávám lásce k mým nejbližším přátelům, zvláště když jsem vyčerpaný nepravostmi světa, tam osvobozený od neklidu najdu odpočinek v lásce. A to proto, že cítím, že Bůh, o kterého se opírám v lásce a ve kterém nacházím bezpečné spočinutí, je tam. Když cítím, že osoba je zapálená křesťanskou láskou, díky které se stala mým věrným přítelem, jakýkoli plán nebo myšlenku svěřím té osobě, nesvěřuji to více té lidské

osobě, ale Bohu, díky kterému je, jaká je. Vždyť Bůh je skutečně láska, a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm“ (List 73,3,10). Dar přátelství se stává místem, kde Bůh sám staví svůj příbytek. Bůh není milován v ohraničení a v limitech přítele, ale přítel je milován v Bohu. „Blažený, kdo tě miluje Pane, kdo v tobě miluje přítele a nepřitele pro tebe. Neboť jen ten neztrácí žádného milého přítele, kdo miluje všechny v tom, kterého nelze ztratit. A kdopak je to, ne-li náš Bůh?“ (Vyznání 4,9).

Svatý Augustin se jako kněz (390-395) a později jako biskup (395-430) neúnavně věnoval apoštolátu mezi svými věřícími.

Apoštolát: ne váženost, ale zodpovědnost

Uskutečňoval ho na třech polích: v místní církvi v Hippo - ne velké, ale neklidné a chudé; v církvi v Africe, rozdělené mezi katolíky a donatisty; v obecné Církvi, zmítané útoky pohanství, manicheismu a heretických hnutí. To, co tvořilo jeho apoštolskou každodennost, popsal takto: „Napomínat nedisciplinované, povzbuzovat bázlivé, podpirat slabé, vyvracet názory protivníků, podněcovat ned-

balé, brzdit hašteřivé, pomáhat potřebným, osvobodovat utlačované, dávat uznání milovat všechny“ (Řeč 340,3). Apoštolský život podle sv. Augustina nespočívá v tom, že člověk požívá pocty a váženosti. Znamená to pro něj spíše vzít na sebe velkou zodpovědnost, která přináší i nebezpečí. Charakteristickým výrazem, který sv. Augustin použil k označení kněžského či biskupského poslání, je *sarcina*, tedy břemeno, které musel nést žoldák na bedrech. Augustin se nikdy necítil zodpovědný jen za sebe, ale i za své věřící a za celou Církev. „Nejsme biskupy pro náš vlastní prospěch, ale pro jiné, kterým hlásáme Boží slovo a udělujeme jim svátosti“ (Proti Cresconiovi 2,11,13). „Jako biskupové musíme vzít v úvahu tři věci: za první jsme křesťané, za druhé jsme vašimi představenými. A za třetí jako představení jsme započtení mezi pastýře, pokud jsme dobří. Ale protože jsme také křesťany, jsme spolu s vámi také ovce jednoho Pastýře“ (Řeč 47, 1,2). Na jiném místě říká: „Pro vás jsem biskup, ale spolu s vámi jsem křesťan. Biskup, to je břemeno úřadu, který mě tíží. Křesťan je jméno milosti, kterou jsem obdržel. Svátý Augustin byl takto se svými věřícími spolupracovníkem ve vinici Páně a spolužákem v Kristově škole. Jeho apoštolská horlivost mu dovolila říct tato nádherná slova: „Drazí věřící, nechci být spasen bez vás“ (Řeč 7,2,2).

Vnitřní život: pravda o sobě

Sv. Augustin měl mimořádný smysl pro vnitřní život, jiným slovem pro interioritu. „Lidé podnikají cesty, aby mohli obdivovat horské štíty, obrovské mořské vlny, široké toky řek, bezbřehý oceán a pohyb hvězd, sami sebe však dobře neznají“ (Vyznání 10,8). Podle sv. Augustina nás Bůh v první řadě zve znát sami sebe. Vnitřní život nás tak otevírá základem mravních zásad, odmaskuje falešná řešení a volá nás k poctivému poznání našich darů i slabostí. Sebepoznání – to znamená poslouchat, co o mně říká Bůh. Vyžaduje ticho a klid. Jen před Bohem je člověk sám sebou a ve skutečné pravdě. Tak jak píše světec: „Bože, mluv pravdu v mém srdci, protože ty jediný pravdu mluvíš“ (Vyznání 12,16).

(podle KN)

Zárukou naší osobní cti a slávy je pouze Bůh

Znamé heslo svatého Ignáce z Loyoly vzniklo již dávno, v 16. století. Už tehdy mělo své opodstatnění a význam. Církev procházela těžkými časy a musela znovu definovat, kým vlastně je před Bohem a před světem. Jaký myšlenkový náboj však mají nebo by měla mít slova v srdcích a myslích lidí 21. století: „Vše k větší cti a slávě Boží“?

Člověk je krásný, zvláštní a úžasný svět sám o sobě. Když vytvoří společenství, komunitu, přátelství s lidmi, které spojuje společná myšlenka, vášně, koníček, je tento svět ještě bohatší. K vyjádření vlastní identity nebo společného cíle máme buď symbol, znak, znamení, vlajku, nebo motivující myšlenku. Země má svou vlajku a hymnu, králové svůj erb, sportovní kluby svého maskota, různé spolky své motto. Ať už se jedná o uskupení konzervativní či liberální, tradiční nebo rebelující, vždy existují určité emblémy, které si daná společnost zvolí. Vzpomínám si, jak jsme na střední škole, když jsme byli nuceni napsat na maturitní oznámení motto, napsali – „proč motto, když se mýlíš?“ – abychom vyjádřili, že nechceme hledat motto.

Církev také používá různé symboly – nejznámější je kříž jako symbol lásky, s nímž se Ježíš za nás obětoval. Každé řeholní společenství má svůj znak, svou hlavní motivační větu, svůj hábit (řeholní oděv) - to vše poukazuje na jejich spiritualitu, na to, jak chtějí následovat Krista a co chtějí ve své službě předávat světu.

K větší cti a slávě Boží

Tovaryšstvo Ježíšovo – jezuitský řád má již od dob svého zakladatele motivační myšlenku – *Omnia ad maiorem Dei gloriam* – vše k větší cti a slávě Boží. V ignaciánské spiritualitě se člověk snaží hledat a nacházet Boha ve všech věcech a v každém člověku, aby získal lásku, která živí všechny vztahy. Vedle františkánského *Pax et bonum* – pokoj a dobro nebo benediktinského *Ora et*

labora – modli se a pracuj, které hovoří spíše o nitru člověka a jeho úsilí o soulad se sebou samým a s Bohem, ignaciánské *Omnia ad maiorem Dei gloriam* oslavuje službu světu a snaží se ve všech lidech roznítit vlastní oheň nadšení pro lásku. Vždyť Boží slávou a ctí je živý člověk.

Právě ve službě a přijímání druhých lidí je Bůh nejvíce oslavován. Bůh se o svou slávu podělil s člověkem, když na sebe vzal naši lidskou přirozenost; a nikdy nejsme Bohu tak blízko, jako když jsme blízko člověku a je z nás cítit „člověčina“. Ignaciánské heslo je o vnitřním boji prosadit Boží zájmy do každého chladu nepřijetí. Svatý Ignác z Loyoly byl rytíř, voják – měl smysl pro čest a slávu krále, kterému sloužil, a také svou řeholi vnímal jako osobní vojsko ve službách věčného Krále. Každý stát má svou vlastní armádu, která chrání jeho bezpečí a dohlíží na klid jeho obyvatel. Ignác chtěl nabídnout své muže pro Církev, aby se dobrá zvěst dostala ke každému člověku. Byl nadšen Bohem a jeho láskou, a proto si jako motivační heslo zvolil – Vše k větší cti a slávě Boží, aby vlastní pozitivní zkušenost s Bohem mohl zprostředkovat i druhým. Byl ohněm, který zapaloval další ohně.

Co je to čest?

K pochopení hloubky ignaciánského hesla si musíme nejprve vyjasnit pojmy. Co je to čest? Jak ji definovat? Čest je vnitřní duchovní bohatství, které má

každá žijící bytost. Od člověka přes duchovní bytosti andělů až k Bohu. Je to náš osobní batoh duchovních klenotů, které nám Bůh při našem narození vložil do srdce. Každý člověk si zaslouží úctu a čest. Vždyť ve svém nitru odráží laskavou tvář Boha, který mu vdechl život. Čest máme definovanou i v Deseti Božích přikázáních, kde je Bohem chráněna, aby si člověk s radostí uchoval svou důstojnost. Bůh nám stvořil dvě uši, abychom mohli zachytit slova přijetí od našich drahých a slova přijetí od Boha v modlitebním setkání; a aby tak naše sebepřijetí a naše vnitřní čest mohly růst. V dnešním světě se velmi útočí na důstojnost člověka.

Člověk zapomněl mít sám sebe v úctě a trápí ho komplexy méněcennosti a zoufale, ba až horečně se snaží dokázat druhým, že je tady, že existuje, že je cenný a hodnotný. Bůh nás miluje bezpodmínečně. Už svou existencí

představujeme pro něj dobro a naše čest v jeho očích je velká. Čest je naše bohatství, které si neseme jako vzácnou perlu s sebou celý život. A proto motivační hesla, která zahrnují v sobě pojem čest, oslovují nejhlubší nitro člověka. Bojovat za čest našich drahých, za čest našeho Boha, za vlastní čest patří k nejvznešenějším lidským činnostem.

Co je to sláva?

Kdo už by netoužil být slavný? Obdivujeme celebrity, které to dotáhly tak daleko, že je slaví celý svět. Sláva v překladu znamená pozornost. Pokud jsme slavní, víme, že jsme pro někoho důležití a že naše jméno vzbuzuje v druhých pozitivní ozvěnu. Potřebujeme svou osobní slávu. Manželka ví, že v očích svého drahého je slavnou princeznou a že ji bude chránit. Přítel ví, že je slavným v očích svých přátel, že ocení jeho osobnost a jeho přínos pro vzájemné přátelství. Děti vědí, že jsou slavné v očích svých rodičů a vždy budou pro ně ty nešikovnější, nejkrásnější, nejchytřejší. I Bůh má svou slávu. Vzhlížíme k němu jako k prameni každé lásky a dobra. A uznáním jeho slávy, jako vrcholu všeho dobra, přijímáme i do našich životů opěrný bod, na kterém můžeme stavět naše vnitřní hodnoty, rozvíjet své vztahy s druhými. Touhu po slávě vidíme zejména v sociálních médiích. Na facebooku člověk honí lajky na své fotky a statusy, aby se tak utvrdil v poznání, že to, co prožívá, je pro druhé zajímavé a podstatné. Bůh nám na náš život dal jeden velký lajk, a proto je i naše osobní sláva nesmrtelná. Nemusíme se za ní honit, Bůh nám ji věnoval jako dar.

Smysl ignaciánského hesla ve 21. století

Ignaciánské heslo – Vše k větší cti a slávě Boží - vzniklo v 16. století. Mělo už i tehdy své opodstatnění a význam. Církev prožívala těžké časy a znovu si musela definovat, kým vlastně je před Boží tváří a před světem. Vnitřní bojovnost, kterou v sobě zahrnovala tato motivační myšlenka, hnala věřící lidi zasadit se za Boží zájmy. Jak je to v dnešní moderní době? Má tento citát ještě vůbec smysl pro moderního člověka? Oslovuje ho? Je podnětem? Nebo snad je to historický přežitek, který je třeba odložit do šuplíku? V dnešním světě je hodnota jednotlivce zpochybněna. Všechno se klade jen na výkon a produkti-

vitu. Pokud nemůžeš společnosti nic nabídnout, jsi bezcenný. Zoufale hledáme pevný bod v životě, ze kterého bychom mohli čerpat sebedůvěru. Bůh je tímto bodem. V jeho očích poznáváme i vlastní čest a slávu, které se odrážejí a přecházejí i na nás. Každý si zaslouží mít v životě čest a slávu. Musíme být hrdí na to, kým jsme a čím jsme pro tento svět. Děláme-li věci pro větší čest a slávu Boží, dáváme do středu milujícího Boha, který jako slunce zahřívá i naše zkeřhlé já, kterému se už tak často ublížilo. Jsme generace zlomených lidí. Máme sice po materiální stránce mnohem více než v 16. století a náš život je více zajištěn, ale náš duch je vyhladovělý. Chybí nám pravá čest a pravá sláva. Ale pokud se najdou ještě lidé, kteří budou bojovat za Boha a dělat vše pro větší čest a slávu Boží, máme naději, že i naše osobní čest a osobní sláva povstanou z popela a přidají se k všeobecnému dobru, které ve světě panuje, když je Bůh na prvním místě.

Zastřešuje to láska

Čest a sláva jsou odvozeny od lásky. Když někoho opravdu milujeme, je vzácný v našich očích. A budeme pracovat na ochraně jeho cti. Ignác jako rytíř měl také rytířské způsoby. Probděl celou noc s mečem v ruce a v brnění před obrazem Panny Marie na znamení toho, že ji ctí jako svou Královnou. Má rád termín „naše Paní“, který naznačuje, jak moc ji měl v úctě. Mít někoho v úctě je důsledek lásky. Pouze láska nás umí pohnout k tomu, abychom dopřáli druhému jeho čest a nezáviděli mu jeho slávu. Vždyť o čem jiném je sláva než o tom, že člověk se necítí zapomenutý? Staří faraoni si stavěli obrovské pyramidy, aby jejich sláva přetrvala po staletí. Miluj a dělej, co chceš – tvrdil už i svatý Augustín. Měl pravdu. Láska zastřešuje všechno naše snažení, neboť ona je ta síla, která živí všechny vztahy.

Komunitní rozměr

Čest a sláva jsou věci komunitní, společenské. Neměly by žádný význam na pustém ostrově. Naznačují propojení, které mezi námi lidmi funguje. Pokud mám někoho v úctě, vytvářím si k němu vztah. Pokud si ho vážím, vysílám do vesmíru pozitivní zprávu, že lidstvo je na dobré cestě. Milovat někoho je o stupeň výše; bohužel nedokážeme milovat každého, hlavně když je nám nesympatický, nebo nás zranil či nám ublížil. Jsou zde ve hře i city, a ty se těžko vynucují. Mít však někoho v úctě, dopřát mu jeho čest – to je ten základ, na kterém se dá stavět. Zaslouží si jej každý člověk na této zemi. Každý člověk vyšel z rukou jednoho Otce, který si přeje, abychom v rámci naší lidské rodiny nikdy nesahali

na čest druhého. Čest je posvátná. Bůh se uchází o místo v našem srdci, abychom i jemu dopřáli čest a slávu, jaké je hoden. Ne kvůli němu, ale kvůli nám. On má čest a slávu i bez naší oslavy. Ale pokud ho slavíme, vytváříme si s ním vztah. A vztah s Bohem je proto důležitý, neboť živí naše ostatní vztahy, na kterých nám tak záleží. Během mše svaté se modlíme – „naše chvály nepřidávají nic na tvé velikosti, ale nám přispívají ke spáse“.

Nám přispívá ke spáse, tedy ke štěstí, k naplnění, pokud Bohu přenecháme jeho místo největší cti a slávy. Tehdy je komunitní, společenský kruh našeho života uzavřen. A milosti, čili duchovní dary mohou štědrě proudit i na náš osobní život.

Na naší cestě životem nás mnozí už velmi zranili. Neseme si na duchu své osobní jizvy. Ale nikdy nemůžeme opustit myšlenku společenství. Jak moderní je dnes říct: Bůh ano, Církev ne. Ale vždyť Církev je naším domovem, kde všichni bydlíme! Potřebujeme ji, abychom si navzájem upevňovali a podporovali naši osobní čest a slávu. Sám člověk nepřežije. Potřebuje lásku živého Boha. Když hledáme záruku naší osobní cti a slávy, je to právě v něm. Jeho velké a štědré Srdce bezpečně chrání tento náš křehký poklad. Ať i náš život je oslavou dobrého Boha. Aby naše skutky, naše myšlenky byly k větší cti a slávě Boží.

(podle KN)

Vynikající rodiče milostiplné dcery

Pro život každého z nás jsou neodmyslitelní rodiče – otec a máma. Z Boží dobroty a z lásky manželů se rodí nový život – děti. Dobří rodiče pomáhají dětem postupovat ve všech oblastech. I otec a matka Panny Marie určovali v závažném čase běh jejího života.

Z Bible o rodičích Panny Marie nevíme nic. Jistě však výrazným způsobem tvořili část velkolepé životní kapitoly Marie, o které se evangelia zmiňují po Ježíšovi nejvíce. Liturgická vzpomínka na sv. Jáchyma a Annu, rodiče Panny Marie, je jedinečná i proto, že skrze ně slavíme posvátnost manželství a prosíme Pána o svaté rodiče a prarodiče. Sepjatost svátku s rodinou vysvětluje jeho oblíbenost.

Do poslední liturgické obnovy byly svátky sv. Jáchyma a Anny v Římskokatolické církvi oddělené: sv. Jáchym měl vzpomínku až 16. srpna, den po svátku Nanebevzetí Panny Marie. V novém liturgickém kalendáři – od roku

1969 - je právem slavíme společně 26. července.

Povaha apokryfů a jejich oprávněná kritika

O Mariiných rodičích víme pouze z apokryfního spisu *Jakubovo protoevangelium*, jehož vznik spadá do 2. století po Kr. Řecký výraz *apokryfos* znamená „skrytý“, „utajovaný“ (spis); později získává negativní význam „nepravý“, „falešný“. Apokryfní spisy týkající se událostí Nového zákona vznikaly hojně ve 2. až 5. století, tedy po vzniku inspirovaných biblických spisů napsaných v letech 50-100 (125) po Kr. Apokryfních evangelií napočítáme kolem dvacítiky, kromě toho existují ještě apokryfní skutky, dopisy i apokalypsy.

Církev přistupovala k apokryfům od začátku zdrženlivě a kriticky. Přestože pramenem pro apokryfy jsou inspirovány biblické spisy, na rozdíl od nich jsou plné nábožné fantazie a někdy i podezřelých filozofií: popisují enormní počet zázraků a uvádějí detaily uspokojující lidskou zvědavost, o kterých evangelia moudře mlčí. Na druhé straně ne všechno v apokryfech je nutně vymyšleno.

U křesťanů se z apokryfů největší přízni těšil spis *Jakubovo protoevangelium*. Jména Mariiných rodičů a také událost obětování malé Marie v chrámu z Jakubova apokryfu se dokonce slaví v liturgii, a to z teologicko-pragmatického důvodu.

Tento apokryf s vynikající řečtinou a silnou vázaností na Lukášovo a Matoušovo evangelium se dělí na tři části: a) prvních deset kapitol obsahuje příběh Mariina narození a dětství inspirovaný Knihou Genézis (15.-18. kap.) a První knihou Samuelovou (1. kap.); b) dalších deset kapitol obsahuje narození Ježíše; c) posledních pět kapitol popisuje příchod mudrců a Herodovo zabíjení dětí, místo

malého Jana Křtitele byl usmrcen jeho otec Zachariáš na prahu chrámu. V závěru se představí zdánlivý autor spisu – záměrně je to Jakub, příbuzný Ježíše.

Rodiče Marie a její obětování podle apokryfu

Jméno Mariina otce Jáchyma je zkrácenou formou hebrejského jména Jehojakim s významem „Pán pozvedne“. Jmenoval se tak i judský král (609 - 598 př. Kr.) a velekněz v Jeruzalémě v Knize Judit.

Jméno Anna je z hebrejského jména Channá, které znamená milost. Stejně se jmenovala i matka Samuela, jejíž jednání – podle apokryfu – ovlivnilo matku Marie, Annu.

Jelikož apokryf byl vytvořen velmi brzy, je pravděpodobné, že jména Jáchym a Anna jsou skutečná, ačkoli nelze zcela vyloučit jejich pozdější odvození. V každém případě si 26. července připomínáme ani ne tak jména jako skutečnost, že tito svatí rodiče z Nazareta žili s Bohem a jsou s ním i nyní.

Manželství Jáchyma a Anny bylo podle apokryfu dlouho bezdětné, čímž Anna nesmírně trpěla. Jáchym se v bezútěšnosti stáhl do pouště a žil tam v modlitbě a pokání. Po vytrvalé modlitbě a zjevení anděla se nakonec Jáchymovi a Anně v pokročilém věku narodila panenským způsobem dcera, které dali jméno Maria. O panenském početí Ježíšovy matky se jistě v pozdějším apokryfu uvažuje v důsledku panenského početí Ježíše. Podle apokryfu manželé nežili v Nazaretu, ale v Jeruzalémě. Podle jiných podání žili v domě u rybníka Bethesda. (Křížáci tam ve 12. století postavili krásný kostel zasvěcený sv. Anně.)

Apokryfní vyprávění o Mariiných rodičích není třeba zkoumat z historické stránky, ale spíše z hlediska jeho vnitřního smyslu: spis má zvláštní teologický program a meditativní záměr.

Jiný než historický význam má také vyprávění o obětování tříleté Marie v Jeruzalémském chrámu, kde Maria sloužila Bohu až do dvanácti let a měla zde přijímat potravu z ruky anděla. Historičnost zprávy o zasvěcení malé Marie je totiž problematická – dobové židovské ani biblické spisy zasvěcování dívek za panny vůbec neznají. Z evangelií však s jistotou víme, že Maria v manželství

s Josefem – když ještě spolu nežili – jako panna počne dítě; tím, že dovolila, aby se zázračným způsobem stala matkou Ježíše, se úplně oddala Bohu. Apokryf však klade Mariino odevzdání Bohu už do dětství – tím, že Anna přivedla Marii do chrámu, kde Maria – podobně jako prorok Samuel, jehož matka Anna zasvětila Pánovi v chrámu v Silo – zůstávala sloužit Bohu. (I jiné apokryfy postupují podobným anticipujícím způsobem – předem představují události, které evangelia popisují až u dospělých postav: například zázraky, které podle evangelií konal dospělý Ježíš, podle apokryfů dělal již jako chlapec.)

Podle jiných domnělých podání oba rodiče Panny Marie zemřeli krátce po zasvěcení své dcery. Podle jiného podání Anna žila poměrně dlouho, znovu se vdala, měla další dcery jménem Maria a pomáhala i s výchovou malého Ježíše. V těchto „nábožných domněnkách“ je však obtížné najít historické jádro.

Církev nikdy nepřiznala apokryfům hodnotu původního apoštolského spisu. Jakubovo protoevangelium však zůstalo pro své téma a starobylost ve velké úctě. Jeho příběh se stal součástí spisu o svatých Zlatá legenda od Jakuba de Voragine. Šíření apokryfního umění pozastavil až Tridentický koncil v 16. století.

Jakubovo protoevangelium mělo velký vliv i na dílo Život Panny Marie ve viděních blahoslavené Anny Kataríny Emmerichové, která žila v letech 1774-1824. Její vnitřní vidění zaznamenal a literárně zpracoval romantický básník Clemens Brentano (1778-1842). Ani tento duchovně užitečný spis stigmatizované řeholní sestry nelze – podobně jako apokryf – klást na úroveň inspirovaných evangelií, a dokonce ho považovat za jeho prohloubení. Pozdější apokryf a meditativní vidění odrážejí silné dobové poznání a zvláštní vnímání skutečností jejich autorů.

Normální je úžasné!

Vzpomínka na rodiče Panny Marie nám umožňuje ocenit a děkovat Bohu za zcela normální, a přece úžasné dary: za dar manželství a poslání rodičů: otce i matky. Jen manželství muže a ženy je totiž posvátná skutečnost, je totiž Bohem chtěno. Navíc zbožnost a živá víra manželů dodává jejich vztahu hloubku a pomáhá jim překonávat problémy včetně skličující neplodnosti. Mimochodem, neplodnost manželství zmiňují i starozákonní texty, počínaje manželstvím Abrahama a Sárý. Za překonáním neplodnosti biblických manželů je vždy Bůh jako nejvyšší dárce života – dítě je tak nejjasnějším projevem Božího požehnání (žena čekající dítě je i dnes v „požehnaném stavu“).

Podle starobylého mínění dítě počaté rodiči až ve stáří bylo určeno pro velké věci (např. Izák, Samson, Samuel, Jan Křtitel). Apokryf tak představil i Pannu Marii. Marii počali její rodiče přirozenou cestou. (Její panenské početí, které zmiňuje apokryf, je domněnkou, která se na pohlavní soužití a potěšení dívá s jistým odstupem. Některé z gnostických apokryfů manželským soužitím dokonce opovrhovaly.) Na Marii však od počátku – od okamžiku jejího početí v matčině lůně – spočívala Boží milost: Maria byla uchráněna od hříchu a prvotní viny. Boží milost v tomto případě předchází hřích. Prvenství milosti v Mariině životě souvisí s pravdou víry o neposkvrněném početí Panny Marie, což neznamená, že by Maria byla panensky počata v lůně své matky Anny – jak se nejednou pletou i křesťané –, ale že od okamžiku jejího přirozeného početí ji Bůh uchránil před hříchem.

Dále můžeme s jistotou usuzovat, že rodiče Panny Marie dali své dceři náležitou náboženskou výchovu. Totiž výsledkem této výchovy byla hluboká Mariina víra, kterou chválí nejen její příbuzná Alžběta (Lk 1,45), ale nepřímo i sám Pán Ježíš (Lk 11,28).

Mariini rodiče svou dceru – jak bylo zvykem – poměrně mladou (12–15letou) provdali za Josefa, tesaře. Po právní stránce bylo prvním manželským úkonem

zasvěcení (aramejsky *qiddušin*), při kterém se před dvěma svědky sepsala manželská smlouva. Mariin manžel Josef pravděpodobně předal jejímu otci *mohar*, což byla ekonomická odměna v penězích nebo v naturáliích z důvodu přináleženosti nevěsty k novému rodinnému klanu. Maria však nadále zůstala bydlet v rodičovském domě v Nazaretu, protože k *nišuin* – přijetí nevěsty do domu ženicha a společnému životu – běžně docházelo až po roce. Jelikož Maria přišla do požehnaného stavu už předtím, než začala s Josefem spolu bydlet, byl to zřejmě nejen pro Josefa, ale i pro Mariiny rodiče dost velký problém. Josef zpočátku nechtěl Marii přijmout k sobě. Bůh však mimořádným způsobem

zařídil, že Marii s Dítětem nakonec přijal – píše o tom evangelista Matouš.

Z Lukášova evangelia víme, že Maria patří k poníženým – zpěvem Magnificat (Lk 1,46-55) chválí Pána, že shlédl na její poníženost. Nechlubí se osobní

pokorou, jak by se na první pohled mohlo zdát (byla by to ještě pokora?), ale mluví o svém nízkém společenském postavení: Maria a její rodiče totiž nepatřili k bohatým a společensky uznávaným lidem Izraele, ačkoli apokryf udělal z Jáchyma velmi bohatého člověka. Mariina rodina patřila k poníženým (hebr. *anavim*), které často chválí Starý zákon, ale i Pán Ježíš, protože jsou zcela odkázáni na Boha. Právě vyvolením Panny Marie za Matku Božího Syna Pán povýšil ponížené včetně Mariiných rodičů.

Pokud se o Mariiných rodičích v evangeliích mlčí, je to i proto, že v patriarchální společnosti je důležitý muž a jeho rodokmen – proto se Ježíšův rodokmen u Matouše a Lukáše váže na sv. Josefa a jeho otce Jakuba Héliho. Rodiče Jáchym a Anna vychovali vynikající dceru. Právě ji – pokornou židovskou mladou ženu, manželku Josefa – si Bůh vyvolil, aby nás skrze ni zahrnul tím největším požehnáním v osobě Ježíše Krista. Skrze milostiplnou dceru se právem dostalo pozornosti a liturgické úcty jejím znamenitým rodičům

(podle KN)

Tajemství pokušení a hříchu

Lidé stále hledají odpovědi na otázky, proč je tolik zla ve světě a co je toho příčinou. V této oblasti bylo a je množství názorů. Postačí, když konstatujeme základní fakt, že hřích je možný jednoduše proto, že člověk je bytost rozumná a svobodná. Koná-li člověk zlo a páchá hřích, je to proto, že zneužívá svou svobodu.

Nebylo by správné odvozovat zlobu a hříšnost člověka jedine z nedokonalosti a ze slabosti člověka, které jsou mu vrozené jako stvořené bytosti. Pak by totiž bylo brzy přirozené hřešit. Kromě toho by hřích nakonec padl na samého Boha, který prý stvořil člověka „tak křehkého“.

Příčiny hříchu

Na svobodnou vůli člověka má silný vliv žádostivost očí, žádostivost těla a pýcha života. Svoboda člověka byla „raněná hříchem“ (GS, 17). Spontánní pudové síly lidské žádostivé schopnosti, jak duchovní, tak smyslové, v důsledku dědičného hříchu a osobních hříchů už nejsou v dokonalém pořádku. Snaží se uniknout vedení rozumu osvětleného vírou. Tato snaha se projevuje zejména v nezřízené lásce k sobě samému a v touze po sebeupltnění a nejvíce v uzavření se před Bohem. Hřích pochází právě z této pomýlené lásky k sobě nebo z pýchy. Jasně to viděl už Augustin, podle kterého pyšné sebevědomí je počátkem každého hříchu. Také podle sv. Tomáše Akvinského pýcha a nepravá sebeláska stojí na prvním místě stupnice hříchu. Klamná sebeláska poznamenává částečně i lidské vášně, které pak mohou pobízet ke hříchu.

Nebezpečí hříchu a pokušení

Vlivy, které působí na člověka zvenčí, pobízejíc ho k hříchu, patří mezi vnější příčiny a nazýváme je „nebezpečí hříchu“. Naopak pojem „pokušení“ může označovat i čistě vnitřní situaci člověka, podnět, který ho chce a může přivést ke hříchu, takže pokušení může vzniknout i výhradně v duši člověka. Současně však „pokušení“ může celkově označovat i spolupůsobení vnějších vlivů a vnitřní náklonnosti ke zlému.

Těžké životní podmínky

Patří k vnějším nebezpečím, která mohou vést ke hříchu. Když se například člověk nachází v podmínkách trpké chudoby nebo v nějakém těžkém a trvalém trápení, nebo je tvrdě zkoušen nějakou nemocí, nebo žije v prostředí bez jakékoli stopy lásky – abychom uvedli alespoň některé možné těžké podmínky –, takový člověk se nachází ve stálém silném pokušení. Potřebuje opravdu zvláštní sílu vůle, aby se nedal strhnout k nějakému energickému odstranění chudoby, které podvrací základy daného společenského řádu, nebo k netrpělivosti nebo znechucení.

Nebezpečí hříchu ze strany bližního

Zatímco těžké životní podmínky, které mohou podporovat hřích, se často vyskytnou bez lidského přispění (například vinou nějaké přírodní katastrofy), lidé si navzájem vytvářejí z vlastního rozhodnutí dusnou atmosféru, navádějící ke hříchu. Může to být jednotlivý člověk, který chce jiného svést ke hříchu nebo jej alespoň úmyslně pohorší. Dnes je to však nejednou společnost, která navádí

jednotlivce ke hříchu. Jen si vzpomeňme na masivní vliv společenských sdělovacích prostředků a na sílu veřejného mínění, které se s jejich pomocí vytváří. Pokud je tento vliv bezohledný a nábožensky lhostejný, nebo je v zajetí materialismu, hedonismu a sexuální nevázanosti, bude pro jednotlivce dost obtížné nepodlehnout tomuto tlaku.

Pomíjivé hodnoty

Všechno, co v hříchu představuje předmět vášně, je samo o sobě dobré a je to Boží dar: peníze, alkohol, jídlo, bydlení, sport, politická či ekonomická moc,

požitek, sex, kariéra, ambice. To vše jsou skutečnosti, které jsou samy o sobě dobré, a pokud je lidé používají v souladu s Boží vůlí, slouží dobru člověka, protože jsou Stvořitelovým darem. Podstata zla při používání těchto hodnot spočívá v jejich absolutizaci a povyšování nad Boha. Pomíjitelná hodnota se v hříchu stává hodnotou nadřazenou,

absolutním dobrem. V hříchu člověk vše podřizuje této pomíjivé hodnotě.

Není pravda, že není dovoleno dotýkat se těchto hodnot. Je dovoleno dotýkat se jich, používat je, ale v souladu s Boží vůlí. Užívání těchto hodnot je nejčastěji i jistou životní nutností. Ale při jejich užívání musíme mít na paměti, že jsou darem od Boha. Podstata hříchu spočívá v ztročení pomíjivými hodnotami. Proto je pokušení tak špatné a máme s ním bojovat. Velký církevní otec sv. Augustin nás učí, že nic nesmíme milovat stejně jako Boha a víc než Boha. Boha máme milovat nade vše; pokušení nás však vede nesprávným směrem: abychom stvoření – ať jsou to věci, nebo lidé – milovali stejně jako Boha, ba dokonce více než Boha. Snad nejsilnějším pokušením dnešní doby pro masy lidí je žít tak, jako kdyby Boha nebylo!

Nebezpečí hříchu vyvolané našeptáním d'ábla

Nejsou to jen pozemské podmínky a síly, což mohou vyvolat v člověku nebezpečí hříchu. Člověk je ohrožován i jinými, mimopozemskými mocnostmi, které nás pokoušejí ke hříchu.

O prvním pokušení a prvním hříchu na úsvitu lidských dějin nám Boží zjevení prostřednictvím Knihy Genesis říká: „Had byl nejlstivější ze všech polních zvířat, která Hospodin Bůh udělal. Privil ženě: „Řekl skutečně Bůh: Nejezte ze

žádného stromu v zahradě?“ Žena odpověděla hadovi: „Smíme jíst z ovoce každého stromu v zahradě, jen z ovoce stromu, který je uprostřed zahrady – pravil Bůh – nesmíte jíst a ani se ho nedotýkejte, abyste nezemřeli.“ Had nato ženě: „Ne, nezemřete. Naopak, Bůh ví, že kdybyste z něho jedli, otevřou se vaše oči a budete jako Bůh poznávat dobro i zlo.“ Žena viděla, že ovoce stromu je chutné k jídlu, vábně na pohled, lákavé pro poznání moudrosti, a proto si z něho utrhla a jedla, a dala též svému muži; byl s ní a jedl.“ (Gn 3,1-6).

Zvrácenost pokušitele

V popisu Adamova hříchu vyslovuje zlý duch dvě věty. První z nich je geniální svou prohnaností a zvráceností v dokonale zamaskovaných cílech a úmyslech zlého ducha. Jako by pokušitel žádal informaci: „Opravdu vám Bůh zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“

Zásadní chybou – které se dopustil první člověk a stejně se dopouštíme i my – je vstoupit do dialogu se zlem. Satan svou otázkou, kterou klade Evě, budí dojem, jako by vystupoval v roli Božího obhájce. Jako by říkal: „Bůh přece není nelogický; stvořil-li sám rajskou zahradu, jak by vám nyní mohl zakázat jíst ovoce ze všech stromů v zahradě?“

Genialita satanovy zvrácenosti spočívá právě v tom, že se v roli Božího obhájce zároveň snaží obvinít Boha před člověkem, a tím člověka oddělit od Stvořitele.

Eva se dopouští zásadní chyby, když hadovi odpovídá. Jakoby přitom, když dává na pravou míru satanovy „mylné“ informace, hájila Boha. Vysvětluje satanovi: „Ano, je to pravda, Bůh je nelogický. Ovoce ze stromu v zahradě můžeme jíst, jen o plodech ze stromu, který roste uprostřed zahrady, Bůh řekl, že z něj nesmíme jíst, a dokonce se ho ani dotýkat, abychom nezemřeli.“

Bůh nepotřebuje obhajobu ani od satana, ani od člověka v rozhovoru se zlým duchem.

I my často vystupujeme v roli Božích obhájců, když přistupujeme na lži a kompromisy, které se později stávají příčinou našich pádů. Naším prvořadým úkolem je obhajoba sebe sama před klamem vlastních vášní. Vždyť právě

obhajoba Boha před satanem zavlékla prvního člověka do logiky lži. Lež plodí lež. Je pravda, že Bůh prvním lidem zakázal jíst ze stromu poznání dobra a zla, ale neřekl, že se ho nesmí dotýkat. „Ani se ho nedotýkejte“ je dodatkem člověka a je to lež.

Otec lži

V první otázce zlý duch v rozhovoru s Evou svou prohnatost geniálně zamaskoval. Zato jeho druhá věta představuje obyčejnou lež. Není divu, vždyť pochází

od otce lži, zlého ducha. Bůh říká: „Nejezte z něho, abyste nezemřeli.“ Ale zlý duch našeptává: „Ne, nezemřete, ale Bůh ví, že v den, kdy budete z něho jíst, otevřou se vám oči a vy budete jako Bůh, budete znát dobro a zlo.“

Satanova zvrácenost se projevuje tím, že nejprve vystupuje v roli Božího obhájce a vzápětí se stává jeho žalobcem.

Podobně postupuje i ve vztahu k člověku. Nejprve předstírá obranu člověka a jeho svobody, ale to jen proto, aby se poté, co člověk spáchá hřích, změnil na jeho žalobce. Satan jako by člověku říkal: „Bůh vám závidí. Bojí se vás. Nechce vaše dobro. Ve skutečnosti vás Bůh nemiluje.“ Takové obviňování Boha se skrývá v každém pokušení. Každé pokušení znetvoří Boží obraz v člověku. Rozervaní mezi vlastní žádostivostí a traumatem máme často sklon vinit Boha z toho, že nás staví do situace věčného neuspokojení, věčného neštěstí...

Mechanismus pokušení

V rozhovoru člověka se zlem a se Zlým objevujeme velmi důležitý mechanismus, který účinkuje v každém pokušení. Na jedné straně se zakázaná skutečnost hříchu nachází uprostřed zahrady, ve středu života, v centru lidských přání, myšlenek a sklonů a člověk se snaží dosáhnout splnění své vášně. Na druhé straně bolestně zakouší, že se této skutečnosti nesmí ani dotknout. Tak vzniká mechanismus žádostivosti a hřích, který člověka vhání do chorobného napětí. Pokud se člověk podvoluje žádostivosti očí, žádostivosti těla a pýše života, rozbíjí ho to duchovně i psychicky. Stává se rozpolcenou bytostí tápající mezi nesplnitelnou vášní a absolutním zákazem dotýkat se zakázaného ovoce.

Co máme v pokušení dělat

Karl Rahner SJ nás takto povzbuzuje: „Při pokušení se modleme. Učme se modlit! Nikdy neříkejme: Ne, nemůžu. Říkejme Bohu: Ty můžeš. Neříkejme: Bez toho, čeho se mám právě vzdát, nemohu existovat a nemůžu žít. Stále tvrději, trpělivě, hlasitě opakujme: Jedině bez tebe, Bože, bych nemohl existovat. Neříkejme, že zřeknutí se znamená smrt. Spíše získávejme přesvědčení, že zřeknutí se je skutečným životem. Tento život se rodí z umírání.“

Síla svátostí, Božího slova a modlitby

V duchovním boji s pokušením nevystačíme s prostým lidským úsilím. Nutně potřebujeme Boží pomoc, milost, milosrdenství, ale i oporu společenství Církve. Pán Ježíš nám v Církvi zanechal nadpřirozené prostředky: silnou a živou víru, intenzivní svátostný život, kontemplaci Božího slova a vytrvalou modlitbu. Tyto nadpřirozené prostředky vytvářejí mohutný obranný štít, kterým každý člověk dokáže čelit pokušením. Jednejme v duchu slov Pána Ježíše: „Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení!“ (Mt 26,41).

(podle KN)

Oddávala jsem se šíleným radovánkám

To, o čem budeme nyní mluvit, je skutečný příběh, jak byl uveden v časopise Madre di Dio 14. července 1946.

Jde o duši, která proti zákonům přirozeným i Božím chtěla vychutnávat všechny rozkoše, přístupné bohaté a půvabné dívce. O duši, která byla stržena do víru zla, která pošlapala Desatero se všemi jeho přikázáními, s výjimkou prvního a pátého. O duši, která pod zbožným zevnějškem skrývala dlouhá léta srdce plné hniloby a hříchu.

Ale – a to chceme zvláště zdůraznit – jde o duši, která nikdy nezapomněla pomodlit se třikrát Zdravas, Maria ráno a večer. Sama o tom vypráví.

Byla to Panna Maria, která mi pomohla vstát. Já jsem v to už nedoufala. Byla jsem si jistá, že budu ztracena. Oddávala jsem se šíleným radovánkám, abych udusila výčitky svědomí, abych se vyhnula vidině smrti... Začíná se málem. Poprvé povolujeme vášni pomalu, váhavě. Po druhé trochu se strachem. Potom...

Když je člověk mladý, oddává se iluzím. Proto bych chtěla nyní volat na mladíky, ale ještě více na dívky: Bděte! Chraňte se povolit poprvé, neboť pak je velmi obtížné zastavit se na kluzkém povrchu rozkoše. Buďte žárlivé na své srdce! Nedávejte jej prvnímu hejskovi. Buďte žárlivé na svou čistotu! Je to vaše nejdražší perla! Láska, která se skrývá před rodiči, je vždy pochybná. Láska, která začíná projevy smyslové náklonnosti, je vždy škodlivá. Láska, která si dovoluje to, co si nelze dovolit bez zarudnutí, je hříšná. Ach, dívky, uchovejte se čisté! Je bolestné a plné úzkosti dívat se na ruiny vlastního nitra ve své bezmoci.

Nechci však, abyste se oddávali zoufalství. Chci vám říci, že i v těch smutných případech, kdy se člověk cítí neschopný modlit se, nám zůstává ještě jedna pobožnost, která je snadná a přístupná pro všechny: Zdravas, Maria. Častokrát jsem se ji modlila večer jen mechanicky. Jsem však přesvědčená, že i tehdy Panna Maria přijímala mou prosbu: Pros za nás hříšné. Já své obrácení připisuji jí.

(podle Tri anjelské pozdravenia)

Poklona před Oltářní svátostí a požehnání

Adorace, která následuje po svatém přijímání, je prodloužením intenzivního kontaktu s eucharistickým Kristem. Kněz může udělit požehnání až po skončení adorace po mši svaté. Pokud se věřící nemůže na pobožnosti zúčastnit, jeho účast na bohoslužbě je platná.

Vážená redakce,

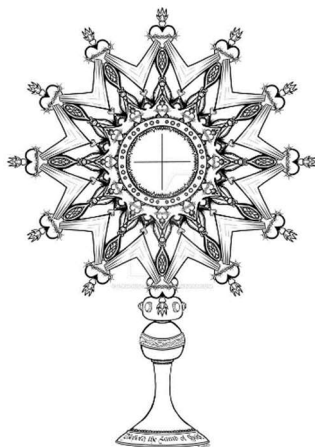
vícekrát jsem postřehl, že mše svatá neskončila požehnáním, neboť následovala dost dlouhá eucharistická adorace se závěrečným požehnáním. Chtěl bych se zeptat, jakým úkonem končí mše svatá? Je platná, pokud věřící odejde z kostela bez požehnání v případě, že nezůstane na adoraci před Oltární svátostí?

Jak často se ve farnosti doporučuje adorace před eucharistickým Kristem? Musí být na ní přítomen i kněz?

Marek

Milý Marku,

připomeňme si, jaký význam má liturgie Církve a slavení mše svaté. Koncilní otcové na Druhém vatikánském koncilu definovali liturgii Církve jako vykonávání kněžského úradu Ježíše Krista (srov. konstituce o posvátné liturgii Sacrosanctum concilium, 7). „Liturgie je vrcholem, ke kterému směřuje činnost Církve, a zároveň pramenem, ze kterého proudí veškerá její síla“ (SC, 10). Tato definice se vztahuje na všechny svátosti, v nejvlastnějším smyslu se však váže na slavení mše svaté, na Eucharistii. Ve slavení mše svaté Církvev jako společenství věřících v Boha zpřítomňuje Ježíšovu kalvárskou oběť, ale i událost z večerádky, když apoštolové poprvé přijímali Ježíšovo tělo a krev. Ve mši svaté církevní společenství slaví, velebí a adoruje svého Pána, což je obsaženo v samotném pojmu Eucharistie – důkuvzdávání, a živí se jeho tělem. Pro věřící se proto účast na slavení mše svaté stává základem jejich duchovního domu, neboť v ní nejen oslavuje Pána dokonalým veřejným způsobem, ale také se Eucharistií živí, aby se proměňovali na Krista.

Naše účast na liturgii spočívá v tom, že se do ní zapojujeme vnějšími úkony, kterými jsou liturgická gesta (stání, klečení, zpěv, odpovědi a podobně), a vnitřní disponovaností vyjádřenou v upřímné touze po Bohu a v čistotě srdce. Tehdy můžeme přistoupit ke svatému přijímání a získat Boží milost potřebnou ke spáse.

Liturgie umožňuje prostřednictvím eucharistické adorace adorovat Krista, kterého jsme přijali. Adorací, která následuje bezprostředně po svatém přijímání, lze prodloužit svátostné spojení s Pánem. Proto je vhodnější, když se adorace koná po svatém přijímání v rámci mše svaté. Znamená to, že kněz po svatém

přijímám vloží velkou hostii (konsekrovanou ve mši svaté, která předcházela adoraci) do monstrance na oltáři, a po modlitbě po přijímání následuje adorace, která může mít různou časovou délku. Tento způsob adorace se uvádí v platných liturgických knihách. Přirozeně, že je možná i adorace, která se nespojuje s mší svatou.

Co se týče povinnosti setrvat na adoraci spojené se mší svatou (až do eucharistického požehnání), je správné, pokud věřící zůstanou v chrámu. Platí však i to, že v takovém případě eucharistické slavení skončilo modlitbou po přijímání (srov. Sváté přijímání a úcta Eucharistie mimo mši, č. 94). Tehdy ti, kdo z nějakých důvodů nemohou pokračovat v eucharistické adoraci, po modlitbě po přijímání mohou ze slavení odejít bez obavy, že by nesplnili povinnost účasti na celé mši svaté.

Ve farnosti (ve farním kostele) by měla být eucharistická adorace alespoň jednou týdně. Nejčastěji se adorace koná ve čtvrtky (připomínka Poslední večeře, prosba za nová povolání) nebo v pátky, kdy je spojena s úctou k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Farní kostely mají povinnou celodenní adoraci jednou ročně. Kněz nemusí být přítomen na celé adoraci, může během ní například zpovídat. Průběh eucharistické adorace se má řídit pravidly stanovenými v liturgické knize *Sváté přijímání a úcta Eucharistie mimo mši* (Karmelitánské nakladatelství, 2001)

(podle KN)

Hra nesmí člověka ovládat

Pokud člověka začíná ovládat hra, je dobré se svěřit někomu, kdo by mu pomohl znova získat kontrolu nad životem. A hlavně prosit Pána, neboť „ty, Boží muži, před tím utíkej! Usiluj o spravedlnost...“ (1 Tim 6,11).

Vážená redakce,

Jak je to se sázením, s číselnými loteriami, s losy? Může za to věřící utrácet peníze? Čím by se měl věřící řídit? Na jedné straně to vypadá jako nevinná zábava, ale existuje „tenký led“, když se to může rozvinout do nebezpečné závislosti. Prosím o širší vysvětlení

Michal

Zisk 758 milionů eur, to je dobrý byznys! Právě to jsou pozitivní čísla provozovatelů hazardních her za rok 2017 na Slovensku. Právě o tolik peněz jsou mnohé slovenské rodiny ukrácené, a to nezmiňují řadu rodinných napětí s tím spojených, rozvody, léčení závislosti a podobně. I když počet provozů hazardních her se zmenšil, vklad sázejících se zvětšil na 3,457 miliardy eur.

Jaký má mít křesťan postoj k hazardním hrám, tedy k utrácení peněz s úmyslem zvětšit svůj majetek zkoušením štěstí? Boží slovo usměřující naše rozlišování nám říká toto: „Ti, kdo chtějí hromadit bohatství, upadají do pokušení a zamotávají se do mnohých nesmyslných a škodlivých žádostí, které vrhají lidi do zkázy a záhuby. Neboť kořenem všeho zla je láska k penězům; a už mnoho těch, kteří se po nich pachtili, zbloudilo ve víře a připravilo si mnoho bolestí. Ale ty, Boží muži, před tím utíkej! Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost.“ (1 Tim 6,9-11). Stejně varuje: „Kdo miluje peníze, nenasytí se jimi, kdo miluje bohatství, nemá z něho užitek. I to je marnost.“ (Kaz 5,9) Tato Boží slova jsou nápomocná v našem rozlišování. Myslím, že nikdo nepochybuje o tom, že pravidelné a časté hraní hazardních her je znamením i lásky k penězům a touhy po rychlém zbohatnutí. Na druhé straně pokud však člověk riskuje střídavě a příležitostně, může to být sice ztráta peněz, ale nemusí to být nutně špatné. Je pravda i to, že někdy utrácíme nerozumně peníze na mnohé jiné věci, než drahé jídlo, zbytečné oblečení. Tím ale nechci omlouvat peníze utracené za hazard. Pokud touha po zbohatnutí nebo zábavě či adrenalinu je příliš silná, lidské srdce se může stát na hazardních hrách závislým. Poukážu na některé druhy chování, které naznačují toto nebezpečí: 1. Vaše riskování ohrožuje finanční stabilitu vás nebo vaší rodiny. Začnete lhát, zadlužujete se nebo kradete, přičemž neumíte přijmout svou odpovědnost. 2. Během dne vás většinou zajímá jen hraní, tiket a zápasy. 3. Velmi těžko se vám přerušuje šňůra podávání tiketů a ztrácíte disciplínu. 4. Nikdo z vašich blízkých (rodiče, manželka, přítel) neví, že sázíte a jak jste na tom finančně.

Z pozice společného dobra číhá z hazardu mnoho nebezpečí jako zadlužené rodiny, rozvody, náklady státu na léčení a jen málo dobra. Katechismus v bodě 2413 uvádí: „Hry, kde rozhoduje náhoda (karty atd.), nebo sázky samy o sobě

neodporují spravedlnosti. Stávají se mravně nepřijatelné, když někoho zbavují toho, co potřebuje, aby mohl krýt potřeby své nebo druhých. Herní vášeň se může stát těžkým otroctvím. Podvádět při sázkách nebo hrát falešně je těžký hřích, ledaže způsobená škoda je tak lehká, že ji ten, komu byla způsobena, nemůže rozumně považovat za značnou.“ Proto jako vhodné a usměrňující se mi v tom případě zdají slova svatého Pavla: „Všechno je mi dovoleno, ale ne všechno prospívá. Všechno je mi dovoleno, ale já se nesmím dát ničím ovládnout.“ (1 Kor 6,12).

(podle KN)

Zadáno pro ženy

Když tě pokouší marnivost...

Svatá Růžena z Limy

Svatá Růžena se narodila v Peru a žila v letech 1586-1617. Jelikož rodiče jí zakázali vstoupit do kláštera, žila jako členka Třetího řádu svatého Dominika životem pokání, samoty a služby. Svata Růžena z Limy je patronkou Filipín, Peru, Latinské Ameriky, Jižní Ameriky i prodavačů květin.

Lifting obočí, nabarvené vlasy, manikúry, pedikúry, značkové oblečení a kabelky. To všechno musíme mít!

Dennodenně jsme bombardovány reklamami, které nám diktují, co všechno s sebou musíme udělat, abychom se staly atraktivnějšími. Chtít vypadat co nejlépe je sice v pořádku, ale parádění se, zdokonalování zevnějšku a nakupování nových věcí se může stát až posedlostí. Začneme ztrácet čas i energii a utrácet peníze za to, abychom dosáhly nereálné představy o tom, jak bychom měly vypadat. A co je ještě horší, začneme odvo-

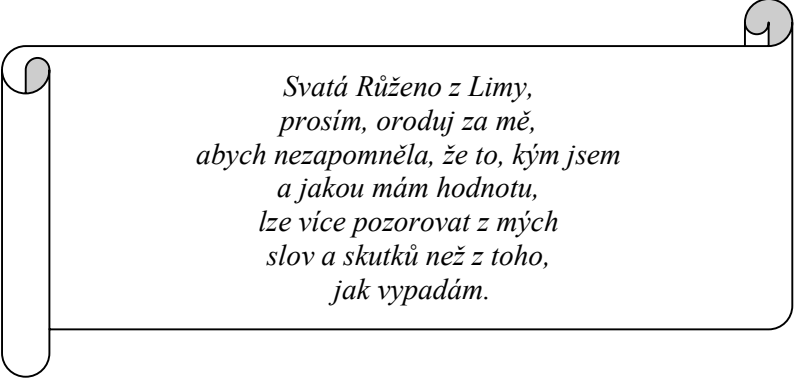
zovat svou hodnotu a identitu od toho, jak vypadáme, a druhé budeme posuzovat stejně.

Dříve než se nám věci úplně vymknou z rukou, podívejme se na světici, která se vydala opačnou cestou.

Svatá Růžena z Limy byla přitažlivou dívkou. Aby nebyla vidět její krása, potírala si tvář černým kořením.

Dnes nás nikdo nenutí, abychom schválně ničili přirozenou krásu, kterou jsme od Boha dostali. Možná nám však jednání svaté Růženy pomůže pamatovat na to, že naše identita se neváže na vnější vzhled. Svätý Pavel nám říká, v čem spočívá naše pravá identita: „Vždyť skrze víru v Kristu Ježíši jste všichni Božími syny...“ A to je něco, co je opravdu krásné.

*Půvab zklame, krása prchne, zato žena, která ctí Hospodina,
zaslouží si chválu.
Přís 31,30*

*Svatá Růženo z Limy,
prosím, oroduj za mě,
abych nezapomněla, že to, kým jsem
a jakou mám hodnotu,
lze více pozorovat z mých
slov a skutků než z toho,
jak vypadám.*

Jak pokazit dítě deseti tahy

Dostí bylo moudrých rad, jak z dítěte vychovat úžasného člověka. Přijměte nyní rady, jak dítě pokazit. Inspiraci bereme ze stejnojmenné knihy Antonia Mazziho.

Pokud je chcete vychovat špatně, dělejte toto:

Výchovný (?) slovníček

1. „Takhle jsme to vždy dělali!“
2. „Toto je náš dům, ne tvůj!“
3. „Nebud'te spícího tygra (otce)!“
4. „Toto se otci nebude líbit!“
5. „Hlupáků jak jsi ty, je málo!“
6. „Lituji, že mám syna jako ty!“
7. „V životě je důležité umět se zařídit!“
8. „Lepší je být krásný jak dobrý!“
9. „S dobrotou domů peníze nechodí!“
10. „Když se musí, tak se musí, do...!“ (přednáška o neslušných slovech)

Nechte ho babičce

Určitě je sympatická zpráva, že téměř o 50 % děti se více starají prarodiče než rodiče. Zažitý zvyk nechat vnoučata babičce a dědečkovi dosahuje výrazných rozměrů.

Máma a táta pracují. Brzy ráno odvezou děti do školy. Po škole děti jdou zpravidla k prarodičům. Odpoledne si za jejich pomoci udělají úkoly, přičemž od nich dostanou vše, na co si ve své samolibosti jen pomyslí.

Večer si po ně rodiče jdou. I během nedělí, svátků, prodloužených víkendů najdou prarodiče vždy ochotné a pohostinné, k radosti vnoučat. A pak moderní

prarodiče jsou mladistvější, výkonnější, povolnější a vždy ochotni říci ano, i kdyby stačilo jen tiše odvětit ne, aby byli nejen prarodiči, ale i vychovateli.

Možná jsem tento obraz trochu přehnal, ale nemyslím si, že jsem se příliš vzdálil. Můžeme sice akceptovat rozhodující nápravnou úlohu prarodičů tam, kde je rodina narušena, nezdá se mi však správné, že tento již všeobecný zvyk se neomezeně rozrůstá bez sebemenší kritické úvahy.

Jistý čas se diskutovalo o roli prarodičů, a někdy se dokonce banalizovala. Dnes je máme, naštěstí, opět v kontextu rodiny, a jako obvykle, ať nám je odpuštěno, přehnali jsme to.

Nikdo se nepohoršuje, když jsou prarodiče trochu blahosklonnější k rozmarům svých vnoučků. Je však zhoubné, když se čas a úkoly převrátí. Je-li přítomnost prarodičů silnější a vlivnější než přítomnost rodičů, hrozí nám dezorientace a konflikty, které by mohly oslabit celou charakterovou strukturu našich dětí.

Kromě toho nesmíme zapomenout, že u dnešních dětí se již ve dvanácti letech objevují první známky puberty. Slabé zastoupení rodičů a zejména otce v tomto období zničí i to málo dobrého a veškeré snahy, které rodiče i prarodiče vynaložili během dětství. Zdůrazňuji tuto myšlenku, protože bych chtěl, aby rodiče věnovali mnohem více pozornosti svým dětem v posledním roce na prvním stupni základní školy.

Kdybychom uměli předejít prvním znakům puberty, zvýšit míru naší všímavosti, a kdybychom si začali s našimi dětmi více povídat o jejich fyzickém, psychickém, pohlavním a citovém rozvoji, vytvořili bychom rozumnou příležitost k prevenci. Tak bychom s dětmi mohli mluvit o věcech, o kterých by si s námi nikdy nemluvili v rozkvětu své puberty.

Upozorňuji, že o těchto tématech se neodpustitelně a záměrně mlčí.

Jde zde o nové úkoly, kterých se musí zhostit rodiče naší doby. Jsem přesvědčen, že otci a matkami se stáváme v den, kdy nás naše děti žádají, abychom podruhé odstříhli jejich pupeční šňůru.

Poprvé to byla bolest spíše fyzická než psychická, během druhého porodu bude mít bolest smíchána s láskou obě stránky – psychickou i fyzickou.

Dětský pokoj mu zařídíte takto

Sociologové z Tridentu udělali čtyřletý výzkum, který nám objasňuje, jak by si děti zařídily svůj pokoj, kdyby o tom mohly rozhodnout samy.

Měl by být vymalován žlutě, modře, červeně a oranžově, s vysokánskými patrovými postelemi, které jsou jako nedobytné pevnosti, ve kterých by se mohly opevnit. Všude by měly být roztroušeny lampy, stále rozsvícené, neboť po tmě se děti bojí (i když už nemají pouze šest let).

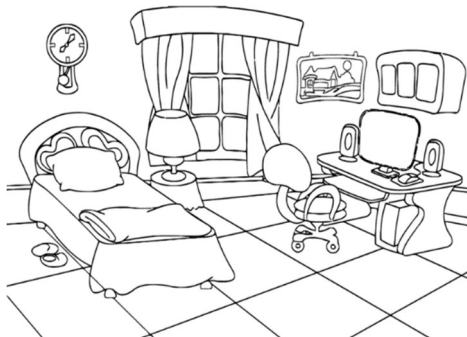
Věšáky by měly mít tvar stromů a stěny v pokoji zase prostor, na který by mohly namalovat své sny.

Skříně by se měly podobat obrovským kmenům a měly by být pestrobarevné.

Zde je pět druhů dětských pokojů:

1. Dětský pokoj – model dobrodružství. Vytváří svobodný prostor pro vzrušující zážitky, vesmírné cesty, neslýchanou fantazii. Takový by byl pokoj Tarzana, Petra Pana, Hulka, Robinsona Crusoa. Postele jsou loděmi, vzdušnými balony, jeskyněmi, norami, skluzavkami. Disneyland v malém.
2. Ekologický dětský pokoj. Stromy, voda, hvězdy, síť, čluny, mušle, dalekohledy a otevírací stropy, aby se daly pozorovat hvězdy a planety.
3. Magický dětský pokoj. Čarodějové, víly, tajemné truhly, dvojité dna, skryše, zrcadlové labyrinty, věšáky se světélkujícíma očima, padací dvířka. Myslím, že je zbytečné vzpomínat Harryho Pottera.
4. Romantický dětský pokoj. Nedá se do něj ani vejít, neboť je přeplněný všemi druhy panenek, jaké kdy byly vymyšleny od počátku světa až dodnes. Novinkou by mohla být postel ve tvaru srdce, skříně ve tvaru květin, psací stůl ve tvaru hříbku, noční stolek ve tvaru violoncella.
5. Technologický dětský pokoj. TV, telefony, mobily, vesmírné lodě, PlayStation, roboti, kteří podávají snídaně, psací stoly jako vesmírné základny. Ať žijí hvězdné války!

A jaký by měl být dětský pokoj podle rodičů? Především by se měl dát co nejrychleji a co nejsnáze uklidit. Měl by mít jednu velkou skříň, do které by se

dalo všechno skrýt. Měl by v něm být hezký televizor, aby se děti mohly celé hodiny pohodlně dívat na „telku“, jakmile přijdou ze školy. V některém rohu by měl být prostor pro divan, aby zde mohl/mohla spát, zejména přes víkend, nějaký přítel/přítelkyně jejich ratolesti.

A aby nějaká webkamera umožňovala pánům rodičům 24 hodin denně sledovat, co se v dětském pokoji děje. Úzkostlivost, jak dobře víme, je nejznámější ctnost italských matek.

Myslím, že ani není třeba říkat, že kvalita dřeva a zařízení musí být vysoká. A nejzajímavějším místem v pokoji musí být koutek s elektronickými hračkami, které se doplňují podle poslední módy.

Pokud se nemýlím, nyní jsou v módě násilné, hrozivé a bojové hračky.

Domníval jsem se, že to není pravda, ale v některých bytech mají opravdu celý arzenál tanků, bombardérů, stíhaček, maskáčů, protitankových střel, pomíchaných s těmi nejozdravnějšími příšerami. Kdysi panovalo mínění, že mámy mají pro děti raději miloučké hračky. Časem se však i ony musely přizpůsobit tomu, co právě letí, a zejména pravidelným hysterickým výstupům dětí před výklady s moderními hračkami.

11. Bůh s námi

Narodil se chlapec. Vejde se téměř do dlaně. Má jen něco přes tři kila a je dlouhý méně než 50 centimetrů. Ale je to zázrak. Vše je v něm připraveno, aby se začal rozvíjet...

Kolem stojící se ptají: „Co jen z tohoto chlapce bude?“ Přesně tak, jako za časů Pána Ježíše. **A člověku to jaksí stále nejde do hlavy, že i Bůh se jednou stal takovým malým človíčkem.**

Na jeho jméno se skloní každé koleno

Lew Wallace, slavný generál, diplomat a literární génius patřil ve své době mezi „nejslavnější“ a nejtvrďší ateisty. Nevíme proč, ale rozhodl se, že zcela vyvrátí učení křesťanství. Dva roky navštěvoval nejznámější knihovny světa, aby

nasbíral argumenty pro svou knihu. Když psal druhou kapitolu proti Ježíšovi, náhle se přistihl, jak klečí na kolenou a volá: „Můj Pán, můj Bůh.“

Uznal, že Ježíš je Boží Syn. Napsal o něm knihu, ale už úplně jinou. Jmenuje se Ben Hur. Jedná se o jeden z největších anglických románů všech dob.

Co ho dostalo na kolena?

Krásu Pána Ježíše. Když nasbíral dostatek argumentů o Kristu, zjistil, že chce-li být věrný sám sobě, **musí uvěřit, že Ježíš je Boží Syn.**

Možná i my máme někdy podobný problém. Všechno o něm slyšíme, čteme, ale nepronikli jsme ještě úplně do hloubky jeho srdce.

Ježíšova závěť

Většina Židů Ježíše nepřijala. Rozhodli se, že ho zabijí. Když člověk ví, že zemře, snaží se zařídit všechno nejdůležitější. I Pán Ježíš to udělal. Při své poslední večeři nám dal:

Nové přikázání – chce, abychom se milovali tak, jak on miloval nás – až po smrt.

Ustanovil Eucharistii – zařídil, aby mohl přebývat mezi námi pod způsobou chleba a vína.

Vysvětil apoštoly za kněze – učinil to slovy: „Tohle dělejte na mou památku“.

Ustanovil novou a věčnou smlouvu mezi Bohem a lidmi. Při proměnění řekl: „Je to nová a věčná smlouva.“

Potom to všechno zakončil svou obětí na kříži. Těsně před smrtí řekl: „Dokonáno jest.“ Tím dosvědčil, že skutečně všechno bylo pro **spásu člověka dokonáno.**

Eucharistie

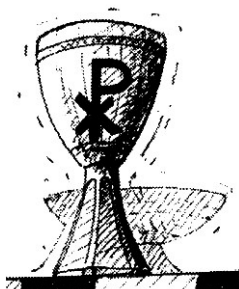
Je vrcholem a pramenem celého křesťanského života. Je to Nejsvětější svátost, která obsahuje samého Krista. Má nejrůznější názvy. Závisí to na tom, z jakého aspektu na ni díváme.

Eucharistie – vzdávání díky Bohu. Řecké slovo „eucharistein“ znamená židovské dobrořečení (přednášela se při stolování), která ohlašují Boží díla: **stvoření, vykoupení, posvěcení.**

Svatá oběť – neboť zpřítomňuje jedinou oběť Krista Spasitele, ale nekrvavým způsobem.

Přijímání (latinský communio) – společenství, spojení. Touto obětí se spojujeme s Kristem, který nám dává účast na svém těle a krvi, abychom tvořili jedno tělo.

Mše svatá (latinsky Sancta Missa), protože liturgie, ve které se uskutečňuje tajemství spásy, končí posláním věřících: **missio** - „**jděte**“ plnit Boží vůli v každodenním životě.

Adorace

Jelikož v Eucharistii je přítomen sám Bůh, je třeba ho uctívat **adorací - poklonou.**

Návštěva Nejsvětější svátosti je důkazem naší vděčnosti, znamením lásky k Ježíši. Co dělat? Stačí tiše sedět a „zamilovaně“ se dívat na Pána.

Přijetí Pána Ježíše pod způsobou chleba a vína a adorace Eucharistie patří mezi **nejsvětější chvíle, ve kterých na této zemi můžeš potkat Boha.**

Po tom všem,...

... co pro nás Pán Ježíš udělal, vzniká alespoň tato otázka: „Odkud je pramen Ježíšovy modlitby?“

Jisté je, že přebíral do sebe všechno dobré, co bylo v jeho národě, sílu čerpal od svého Otce, z Písma svatého, ale velkou inspirací mu byla i jeho matka.

A ona může být inspirací i pro nás. Pojdme ji navštívit. Přenesme se v mysli do jejího domku v Nazaretě.

Mariin příběh

V Nazaretě žije skromná, veselá, zbožná dívka. Jmenuje se Maria. Je krásná, pokorná, čistá, celá Boží. Umí se otáčet při práci, říct moudré slovo a umí být i tiše. Je velmi lidská. Všude, kam přijde, dokáže udělat pohodu, dobrou atmosféru... A při tom je to nejkrásnější žena na světě. **Klenot lidstva.**

Bůh ji uchránil od jakéhokoli hříchu. Maria chce plnit jeho vůli a daruje mu všechno co má - i sebe. Bůh se ve štědrosti zahanbit nedá. Všechno za všechno. **A když Maria souhlasí, počne se pod jejím srdcem. Bůh se jí také daruje a ona porodí Božího Syna.**

Pevná až do konce

Maria miluje svou rodinu. Vaří, peří, uklízí,... Nedělá „světovou“ kariéru. Ví, kde je její místo. Na syna má úžasný vliv. Kvůli ní udělá první zázrak, a tak začíná veřejně působit.

Maria vidí, jak na Ježíše číhají nepřátelé. Bojí se o něj, ale jde statečně za ním. Až pod kříž. **Tady nám ji Ježíš dává za matku. Proč?**

Aby opět projevila svoji lásku ke každému z nás. **Nebot' být jejím synem je tak fantastické, tak dobré... Ježíš to zažil a ví, jak je to krásné i potřebné. (srov. Jn 19, 20-27.)**

Mariino tajemství

Mariina krása spočívá ve velké lásce k Bohu, v oběti, v pokoře, důvěře, čistotě srdce, v pracovitosti, v tiché upřímné modlitbě.

Maria je nám velkým vzorem modlitby. A proto jejím právem patří „nadúcta“. Její přímluva má u Syna nesmírnou moc. Proto se není co divit, že ji mnozí křesťané oslovují, pozdravují, prosí o orodování. Složili nádhernou modlitbu Zdravas Maria a svatý růženec.

Šťastný je, kdo umí pocítit lásku

Během cyklistického závodu „Okolo Itálie – Giro d'Italia“ procházela jedna etapa přes rodnou obec závodníka Grosse. Myšlenka na krajany a matku ho natolik vzpružila, že přijel do rodné vesnice se sedmiminutovým náskokem.

Když zahlédl svou šťastnou matku, seskočil z kola, políbil ji, nasedl na kolo a šlapal dál jako střela.

Slyšel jsi to?

Když budeš protáčet „růžencové kolečko“ v kapse, vzpomeň si na dějiny růžence. V podstatě vznikl jako lidová náhrada za modlitbu liturgie hodin (kde se procházelo 150 žalmů). Ale předtím se odehrálo i toto.

- Ve 4. století se **poustevník Pavel** modlí 300krát Otče náš a přitom si pomáhá 300 kamínky.

- Ve 12. století se **cisterciáci** modlí za zemřelé spolubratry 1500krát (!) Otče náš.

- Ve 13. století svatý **Dominik** rozšiřuje modlitbu růžence a nosí modlitební šňůru zvanou Páter noster (Otče náš), z čehož vznikl lidový název „pátečky“.

- V roce 1409 je v Dortmundu **bratrstvo** svatého růžence

- V 16. století vzniká **dnešní podoba růžence** (Zdrávas Maria, tajemství...)

- V roce 1571 křesťané zvítězili v **bitvě u Lepanta** nad mohamedány, což se připisuje modlitbě svatého růžence

- V roce 1716 se po bitvě u Bělehradu zavádí pro celou církev **svátek Růžencové Panny Marie na 7. říjen**.

To už musíš zkusit!

Maria složila **Magnificat**. Je to chvalozpěv Matky Boží, Církve, chudých. Je oslavou Pána, který v životě lidí dělá velké věci. Povyšuje ponížené, ... A právě o pokoře a pýše se zde velmi mnoho mluví. **Spočítej si kolikrát.**

I ty už máš zkušenosti s Pánem. I pro tebe už udělal velké věci. Povýšil tě, pomohl ti, chrání tě, aby ses nenaplnil

pýchou. Zkus i ty **složit na oslavu Pána svůj osobní chvalozpěv**. Bude zároveň kronikou tvého duchovního života. Aktivita je vhodná i pro setkání. Chvalozpěvy na Pána si také přečtěte.

Darebáci se vždy najdou

Mladík se ocitl v kostele sám a nezaváhal. Vždy toužil zjistit, co se nachází za oltářem. Nyní byla šance. Udělal pár kroků a ocitl se u zdi. V tom vešla do kostela starší paní. Klekla si před oltář. Skrytý mladík zůstal tiše stát.

Když to však té paní trvalo jaksi dlouho, dostal nápad, jak se jí zbavit.

Začal zpoza oltáře šeptat:

„To jsem já, Ježíš. To jsem já, Ježíš...“

Zopakoval to asi desetkrát. Zamyšlená paní to už nevydržela a odsekla: „Prosím tě, Pane, nemohl bys být teď potichu? Nevidíš, že mluvím s tvou matkou?“

Životní moudrost

Mějte svěží mysl a odvážné sny, jak pohnout svět k lepšímu. Bůh nám dal prostředek, aby nemohoucí člověk dosáhl obrovských cílů. Mám vám ho prozradit? Přátelům všechno: „**Je to modlitba.**“

Co jsme prožili

Pout' ve Vratislávce

V sobotu 25. května 2024 se uskutečnila již tradiční poutní mše svatá u kaple

Panny Marie ve Vratislávce. Místní obyvatelé připravili prostranství před kapličkou a hospodyňky napekly slané i sladké dobroty. Počasí bylo příjemné a pout' se vydařila.

Po mši svaté byli místní i hosté pozváni za obecní úřad na pohoštění.

Poděkování patří otci Pavlovi, paní varhanici, místním za přípravu pouti a Panně Marii za příhodné počasí.

Jana Jakešová

Slavnost Těla a Krve Páně ve Žďárci

Slavnost Těla a Krve Páně se slaví ve čtvrtek po neděli Nejsvětější Trojice a zdůrazňuje přítomnost Ježíše Krista jako Boha i člověka v eucharistii. V letošním roce připadla na čtvrtek 30. května.

Slavnost byla zahájena ve farním kostele sv. Petra a Pavla v 18:00 mší svatou, kterou sloužil otec Pavel.

Po jejím skončení se vydal eucharistický průvod na cestu kolem čtyř oltářů, které byly připraveny v okolí kostela. Čelo eucharistického procesí tvořili ministranti, družičky, které sypaly květy, otec Pavel s monstrancí, následovali zpěváci a ostatní

věřící. Za zpěvu písní k Pánu Ježíši jsme postupně přicházeli k předem připraveným oltářům, kde se konala

krátká pobožnost a Svátostné požehnání. Eucharistický průvod byl zakončen adorací ve farním kostele.

Upřímné poděkování patří otci Pavlovi za uskutečnění této slavnosti, a všem, kteří se podíleli na přípravě oltářů a průběhu slavnosti.

R. Mašek

Boží Tělo v Olší

V neděli 2. června v Olší po mši svaté byl slavnostní průvod vesnicí.

Je to svátek, který zdůrazňuje přítomnost Ježíše Krista jako Boha i jako člověka v eucharistii.

První v průvodu nesl ministrant Ríša křížek, potom následovaly korouhve, družičky, které pilně rozhazovaly květy, zvonící ministranti, pan farář pod baldachýnem, muzikanti, zpěvačky a všichni věřící. U každého ze 4 oltářů proběhla krátká pobožnost. Bylo to radostné a dojemné.

Díky Bohu, že posečkal déšť až nakonec, kdy jsme se schovali v kostele u požehnání.

Děkujeme panu faráři za obnovení této tradice a všem ostatním za účast a pomoc při přípravě.

1. svaté přijímání v Olši

V neděli 9. června přistoupilo pět našich dětí k prvnímu svatému přijímání v krásně vyzdobeném kostele svatého Jiří.

Symbolem byla slunečnice, ve které byla napsána jména dětí: Anička, Elenka, Vítek, Táňa a Kačka. Pan farář vysvětlil, že tak, jak květ slunečnice se obrací ke slunci, tak i oni, aby se obraceli k Bohu v radostech i starostech.

Byla to pro děti, rodiče a pana faráře náročná příprava, ale všichni to dobře zvládli. Nakonec děti panu faráři poděkovaly a předaly dárek a květinu.

Pochvala také patří všem rodičům, kteří dětem moc pomáhali a byli jim oporou.

Pouť v Klokočí

V sobotu 15. června se sešlo u kapličky v Klokočí kolem čtyřiceti rodáků a poutníků z okolí, u příležitosti konání mše svaté ke svatému Antonínovi.

Mši svatou, která začala v 16 hodin sloužil náš pan farář Pavel, o hudební doprovod se postarala Alenka Balášová s Hankou Bednářovou.

Po skončení mše svaté jsme byli pozváni na občerstvení do místní obecní budovy neboli na „Klondajk“.

Upřímné poděkování patří všem místním, kteří se podíleli na přípravě poutě a pohoštění.

Anežka Bednářová

Malé ohlédnutí

Vždy, když něco končí, člověk se ohlíží zpět. Rád bych se s vámi nyní ohlédl zpět na uplynulý školní rok, konkrétně na hodiny náboženství. To se vyučuje na

školách jako nepovinný předmět, do kterého když rodiče dítě přihlásí, musí ho navštěvovat a na základě svých znalostí také být hodnoceno. Bohužel u některých rodičů je výuka náboženství brána spíš jako nutné zlo, které musí vytrpět, než dítě půjde k 1. svatému přijímání, které se pro něj stane potom na dlouhou dobu, ne-li napořád, také posledním svatým přijímáním v životě. Je opravdu motivující pro dítě i vyučujícího věta: „Ještě to vydrž a příští rok už nemusíš.“ Pokud se ale jedná o nějaký kroužek nebo jinou aktivitu, tak tam si rodiče už „došlápnou“, aby dítě chodilo pravidelně, učilo se a cvičilo. Není špatné rozvíjet v dětech jejich talenty, naopak je to velmi chvályhodné, ale žijeme jen pro tento život? V modlitbě „Věřím v Boha“ každou neděli vyznáváme: „věřím v život věčný“. Věříme v něj opravdu? Co pro něj děláme? Výuka náboženství nám má pomáhat rozšiřovat naše srdce pro Boha, ale to nestačí. Víru je třeba opravdově žít v našich rodinách, ukázat dětem, že Bůh je pro rodiče na prvním místě.

Tak jako v každém předmětu, i v náboženství je potřeba ověřit na konci školního roku znalosti. Toto ověření proběhlo pomocí testu. Ti mladší (1. a 2. třída měli zakroužkovat správnou odpověď, ti starší odpovědět vlastními slovy. Písmenka v závorkách znamenají, že uvedenou odpověď se dočtete v testu z dané školy:

L - Dolní Loučky

O - Olší

Ž - Žďárec

Mladší:

Jak se jmenuje dopis Pána Boha nám lidem?

- a) Bible
- b) Psaníčko
- c) Kniha náboženských povídek (L) (Ž)

Na které velké části se dělí Písmo svaté?

- a) Povídky a pohádky (O)
- b) Starý a Nový zákon
- c) Boží dopis a Lidské povídky (L) (O)

Který den v roce více myslíme na naše zemřelé?

- a) na Dušičky 2. 11.
- b) na Vánoce 25. 12. (L) (O)
- c) na hody

Jaký je největší zázrak Pána Ježíše?

- a) uzdravil malomocného (Ž)
- b) vstal z mrtvých
- c) proměnil vodu ve víno (O) (Ž)

Ježíšova maminka se jmenovala:

- a) Marta
- b) Marie
- c) Magda (L)

Která je nejdůležitější svátost?

- a) křest
- b) manželství
- c) pohřeb (O)

Co je to modlitba?

- a) rozhovor s Bohem
- b) učení se do náboženství (L)
- c) povídání o Bohu (L)

Jak se jmenuje dopis Pána Boha nám lidem?

- a) Bible
- b) Psaníčko
- c) Kniha náboženských povídek (Ž)

A čím „potěšili ti starší? Když pomínu u většiny minimum odpovědí (z celkového počtu otázek), tak jsem se mohl dočíst:

Co bylo stvořeno jako Boží obraz?

L – Desatero, archa úmluvy

Ž – kříž

Jak se jmenují hlavní části Písma svatého?

O – Jeruzalém; Mojžíš

Kolik knih má Bible?

O – 1000; 50; 2

Ž – 200; 3

Jak nazýváme hřích prvních lidí?

O – nezabiješ

Ž – bít trpěliví;

Koho byl předobrazem měděný had na poušti, když Izraelité putovali do Zaslíbené země?

L – faraona

O – d'ábla

Jak se jmenoval stavitel archy?

L – Bob

O – Abrahám; Šalomoun

Ž – Anybach

Kolik lidí se zachránilo v arše?

O – 2000; asi 80

Ž – 12; 201

Jak se jmenoval děti prvních rodičů?

O – Jan, Anna; Ábel a Bláter; Adam a Eva; Eva a Jakub

Ž – vnoučata; 2; chábel; Adam a Eva; Abrahám

Za co prodal mladší Izákův syn svému bratru prvorozenectví?

O – za manželku; za osla; trápilo

Kdo významný pocházel z rodu Abraháma?

O – Adam a Eva

Jak se Bůh představil Mojžíšovi?

O – Já su Mojžíš; Já jsem tvůj bratr

Jakou stavbu postavil král Šalomoun?

O – starého Boha; archu

Jó, komu není shůry dáno a jehož rodiče se nezajímají, ten v apatyce nedokoupí. Krásné prázdniny.

Kdo má chytré rodiče, neví po kom je blbej

(P. Pavel)

Moderátor pastoračních aktivit (MPA) tišnovského děkanství

Vážení a milí farníci,

jistě jste mnozí z Vás zaznamenali novou funkci v našem tišnovském děkanství, a to je – Moderátor pastoračních aktivit (zkratkou MPA). Dovolte mi prosím, abych Vám v krátkosti představil, o co jde. Mým úkolem jako moderátora je pracovat nejen pro konkrétní farnost, ale pro celé děkanství Tišnov. Zároveň působím jako trvalý jáhen v rámci farností Tišnov a Předklášteří, což mě velmi naplňuje, a jsem zaměstnanec brněnského biskupství.

Náplní mé práce je zejména koordinovat realizaci pastoračních aktivit v rámci děkanství, vytvářet aktivity dle pastorační potřeby, spolupodílet se na pastoračním plánu, spolupracovat s otcem děkanem, kněžími a pastoračními radami, komunikovat se zástupci spolků a obcí a mnoho jiného. Rovněž přijímám i podněty od farníků. Mám být takovou spojkou či mostem v děkanství v oblasti pastorační. Kontakt na mě je uveden i na webových stránkách farnosti Tišnov a Předklášteří (<https://www.farnosttisnov.cz/zivot-farnosti/moderator-pastoracnich-aktivit/>) a také zde:

mobil: +420 776 091 067, email: moderator.tisnov@dieceze.cz.

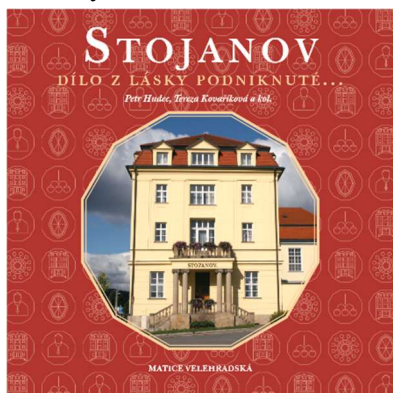
Dosud se mi podařilo navázat spolupráci s Charitou v Tišnově, zorganizovat i podpořit několik farních i děkanátních setkání a akcí a rád budu i nadále propojovat naše děkanství. V současné době pracuji také na podrobné analýze děkanství a objíždím jednotlivé farnosti. Pokud Vás zajímá, co se chystá a co je nového v našem děkanství, za tímto účelem můžete sledovat aktuality na mnou spravovaném facebookovém profilu Pastorační aktivity děkanství Tišnov a na děkanských webových stránkách www.dekanstvi.cz. Zajímavou novinkou v našem děkanství je rovněž ustanovení koordinátorky pastoračních aktivit pro mládež a děti, kterou se stala slečna Pavlína Krásenská z farnosti Předklášteří (email: pavlinakrasenska1@gmail.com). Novinkou je i banner na stránkách našich farností – Pastorační aktivity děkanství Tišnov, který umožňuje po rozkliknutí finančně přispět na předem vyhlášené pastorační projekty pod záštitou

DONÁTOR.CZ. Všichni jste prosím zváni k aktivní účasti na děkanátních i farních akcích, neboť farnost tvoří právě farníci. Prosím rovněž o Vaši modlitbu za nás moderátora a koordinátorku a také i za pastorační aktivity v našem děkanství, aby to vše vedlo k většímu dobru a ke spáse duší. K tomu všemu Vám ze srdce předem děkuji a žehnám.

+++ Váš bratr v Kristu a trvalý jáhen Václav Kotlář

Stojanov - dílo z lásky podniknuté

Kniha Stojanov: dílo z lásky podniknuté seznamuje s historií konání kněžských a laických duchovních cvičení na Velehradě i širším kontextem exercičního

hnutí. Vyprávění o Stojanově zároveň zrcadlí pohnuté dějiny 20. století zahrnující dvě totality, které uskutečňování tohoto díla přerušily a současně vedly k jeho charitativní modifikaci. Přináší také souhrnné informace o roli Stojanova v životě církve po roce 1989, kdy se stal zázemím pro pořádání nejen duchovních cvičení a obnov, nýbrž také dalších setkání. Příběh Stojanova je vyprávěn především skrze život řeholnic z Kongregace sester svatých Cyrila a Metoděje, které zde mohly a mohou díky Boží prozřetelnosti

nepřetržitě působit. Jak tato osobní rovina, tak také přílohy s exercičními texty (včetně nového příspěvku prof. Pavla Ambrose SJ) činí z knihy něco víc než jen pojednání o historii. Vždyť dílo z lásky podniknuté "nadále divy činí". Kniha vycházející u příležitosti sta let od otevření domu má 224 stran a obsahuje bohatou fotodokumentaci.

Prodejní cena knihy je 350 Kč. Objednat si ji můžete u Matice velehradské nebo zakoupit v informačním centru na Velehradě.

Kněžní okénko

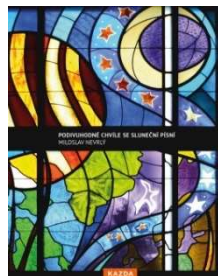

Miloslav Nevrlý

Podivuhodné chvíle se Sluneční písní

Autor, povoláním přírodovědec, se vyznává ze své celoživotní inspirace Sluneční písní, modlitbou sv. Františka. Text, psaný původně pro mladé, oslovuje a zasahuje i ty, kteří jsou – bez ohledu na věk – mladí svojí vnímavostí a radostí z toho, co je nám Stvořitelem svěřeno.

Vydalo nakladatelství Kazda
cena 249,- Kč

Pete Greig

Jak slyšet Boží hlas

Byli jsme stvořeni k opravdovému vztahu s Bohem. Tento vztah jako každý jiný zahrnuje také komunikaci a konverzaci. Bible říká, že poslouchat hlas našeho Stvořitele je naprosto zásadní, ale i přirozenou součástí naší existence. Jak ale můžeme doopravdy slyšet Boží hlas? Kniha je jednoduchou příručkou, ve které najdete všechno, co potřebujete vědět o rozeznávání Božího hlasu – komické historky, příklady z reálného života a praktické návody. Autor otevírá cestu k setkání s Bohem, se sebou samým a s dalšími, kteří šli touto cestou před námi...

Vydalo nakladatelství Návrat domů
cena 389,- Kč

I westernové muži mají silný duchovní rozměr

V dobách, kdy nebyl internet a tablety a mobily nebyly smart (chytré), všichni kluci četli indiánky. Hrdinové jako Vinnetou a Old Shatterhand nás doprovázeli každou volnou chvíli.

Celý literární svět divokého západu dodával našemu srdci rozlet. Naše představitivost byla zaplněna bojem za spravedlnost, touhou po svobodě a čerstvém vzduchu prérí, obrazy cválajících koní. Možná to oslovuje i dnešní generaci, jen důraz se přenesl z tištěného slova do obrazů elektronických médií. Divoký západ však bude vždy přitažlivý, neboť zejména v duši chlapce odkrývá jeho mužské touhy.

Svoboda, divoká příroda a spravedlivý boj dobra proti zlu

Německý spisovatel Karl May (1842-1912) nám ve svých dílech zanechal krásné obrazy hrdinů, kteří jsou spojeni s přírodou, mají vznešené poslání, pěstují hodnotná přátelství, zažívají dobrodružství. Kdo by neznal edici Stopy? Dnes už kulturní příběhy nás provázely i osobním životem a dodávaly mu jiskru, chuť, oheň, vášeň. Vždyť jsme se velmi rádi ztotožňovali s hlavními hrdiny a spolu s nimi jsme bojovali za dobrou věc. Přitom to nepozorovaně pomáhalo budovat náš charakter, následovat správné hodnoty a umět se těšit i z našeho života zde a nyní, který se nám více nezdál všedním a nezajímavým. Staré indiánky před námi odkrývaly svět dobrodružství a přenášely ho do našeho konkrétního života, který byl pak barevnější. Proto naše vděčnost dodnes patří autorům, kteří dali na papír to, co jsme cítili my všichni.

Dobrodružství, akce a můj život

Nejsme stroje. K životu potřebujeme mít smysl. Člověk se cítí dobře, když má nějakou roli, poslání. Je to projev důvěry. Cítí se dobře. Pokud znáte knihy Karla Maye, mají jedno společné. Hlavní hrdina má vždy určitý úkol, poslání. Každým románem Karla Maye se táhne dobrodružství, které hrdina prožívá. Život nemůžeme jen žít. Potřebujeme ho slavit. Právě proto nás oslovují hrdinové jako

Vinnetou a Old Shatterhand, neboť jejich život někam směřoval. Když jsme byli dětmi, ale i nyní, když jsme již dospělí lidé, bylo a je stále vzrušující číst a sledovat jejich příběhy. Pokud si prostřednictvím Vinnetou a Old Shatterhanda uděláme paralelu k našemu životu, zjistíme, že i náš život má smysl. Hlavně v oblasti vztahů jsme zodpovědní jeden za druhého. Je to projev velké důvěry, když s námi někdo uzavře přátelství, když sdílíme lásku a život. Máme tehdy srdce druhého člověka na dlani. A není největší dobrodružství chránit jiného člověka, který je nám drahý, před zraněním?

Na rozdíl od lidí, kteří často neumí delegovat úkoly, neboť věří jen vlastním schopnostem, Bůh člověku věří. Svěřil mu celý svět, všechno stvoření. Už na začátku stvoření symbolicky čeká na člověka, jak pojmenuje všechna zvířata. Dát někomu jméno znamenalo vytvořit si pouto, držet nad někým ochrannou ruku a být zodpovědný za jeho štěstí.

Lídr-autorita

Všechny indiánky mají společné jedno. Vždy tam najdeme hrdinu, který je autoritou pro ostatní. On má i ty nejlepší lidské vlastnosti – jak tělesné, tak duchovní, a je morálním opěrným bodem pro své následovníky; je vzorem pro mladší a ty, co se učí; je povzbuzením pro rovnocenné a hrdostí pro seniory. I my v našem životě potřebujeme podobný opěrný bod. Každý z nás máme někoho, koho tajně obdivujeme, kdo nám je sympatický svou vnitřní i vnější silou. Časopisy jsou plné zpráv o celebritách, které oslovují mladé a jsou pro ně světlým bodem.

Je však velmi důležité mít za svého hrdinu toho, kdo si to opravdu zaslouží. V klasických indiánkách tomu tak opravdu bylo. Nikdo nemohl napadnout lidskou integritu a vyzrálou hlavu hlavních hrdinů.

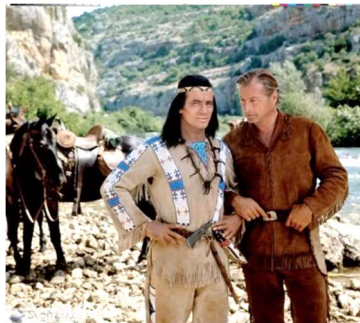
V dnešní době, která je často zmatená, se bohužel i nároky na "vzor" umenšují, a pak způsobují chaos. Už ve Starém zákoně nacházíme příběh, kdy si stromy šly volit krále. A přestože každý z nich byl krásný, mocný a vznešený, nikdo se nechtěl ujmout tohoto úkolu. Přišel bezohledný bodlák, který na to neměl ani v tom nejmenším, zato jeho ego bylo obrovské, a řekl ostatním, že to vezme a ať si odpočinou v jeho stínu.

Tak velkou ironii jsem už dlouho neviděl, až mi to bylo směšné. Skutečná autorita nemusí moc vyžadovat. Má ji jako odměnu za morální způsobilost. V knihách Karla Maye nikdo nezpochybňoval vedoucí poslání hlavního hrdiny,

neboť jeho šlechtnost tomu nasvědčovala.

Propojenost s přírodou

Jsme obklopeni betonem. Většina obyvatel již žije v městech. Všude samý ruch, auta, uspěchanost. Jen málokdo má to privilegium, že zná čistou nedotčenou krásu přírody. Vždyť i prázdninové destinace jsou pak tak zdevastované naporem "městských" lidí, kteří chtějí za pár dní dohnat, což za celý rok nestihli, že to už s přírodou nemá nic společného. Právě svět westernu a indiánek znovu otevírá téma propojenosti s přírodou. Její krásu. Její síly. Příroda je Boží dar, zrcadlí se v ní Boží štědrost a dobrotu. Potřebujeme znovu objevit vztah k ní. Papež František neustále vyzývá k ekologickému myšlení a k zachování pouta s přírodou. Vinnetou, Old Shatterhand a další hrdinové divokého západu byli bytostně spojeni se svým prostředím. Dýchali s přírodou jedněmi plícemi. Pokud myšlenka profitu vítězí nad krásou přírody, z lidského srdce se vytrácí člověčenství. Vždyť i my jsme členy stvoření; nejsme stroje, máme biologické tělo. Síla přírody volá i nás. Její přitažlivost se nedá skrýt. Četbou indiánek se člověk vrací ke svému původnímu "já" a nově objevuje krásy přírody a vše hodnotné, co se z ní může naučit. Příroda je jako dobrá maminka. Učí hodnotám, které osvěžují našeho ducha. Když jdeme o víkend do lesa, máme radost, jak se nám dobře dýchá. Ale to nejen tělo dýchá, správně dýchat začíná i lidský duch.

Úcta k tradicím

Svoboda. Jak moc po ní lidé pahnou. Někdy až tak moc, že odříznou jakékoliv propojení k minulosti, aby měli pocit, že si mohou dělat, co chtějí. Jsou však tradice otců, které jsou hodnotné a které za generace a generace, během nichž vznikaly, jsou i dostatečně "ostřílené", aby přinesly člověku dobro. Když čteme knihy o Divokém západu, vidíme, že hlavní hrdinové jsou mistři duchovního bohatství, které zdědili od předešlých generací. Vyznají se v domácí léčbě, znají starodávné legendy, umí využít moudrá přísloví, v nichž je skrytá moudrost života shromažďována generacemi. Propojení na dávné zvyky a tradice hrdinové vnímají pozitivně, neboť je to pro ně dar. Problém, proč to my už tak nevnímáme, je možná v tom, že se nám zvyky, tradice a obyčeje minulosti předkládají nevhodně moralistickým způsobem, a tak ztrácejí na své atraktivitě

a přitažlivosti. Člověk, zejména mladý člověk, pak více vnímá prvek omezování vlastní svobody, neboť nikdo není rád, pokud ho druzí povýšenecky poučují. Hrdinové indiánek tradici předků vnímali pozitivně, neboť byla pro ně darem a možností nové radosti. Jde tedy i o způsob, jak se věci podávají. Pokud se chceme od westernových hrdinů naučit úctě k tradicím otců, musíme se od nich naučit i pozitivní způsob, jakým ji předávali. Ne shora a pyšně, ale skromně jako dar.

Zbraně a jistoty

Jako malým chlapcům se nám samozřejmě velmi líbilo, že hrdinové indiánek nosili zbraně. Obdivovali jsme i ty jednodušší, i ty moderní. Myslím si, že každý

kluk snil o své osobní zbraní. V dnešní době různých teroristických útoků však získávají zbraně negativní konotaci. Jsou tedy dobré, nebo špatné? Zbraň sama o sobě je morálně neutrální. Dá se jí ublížit, ale slouží i k ochraně a zabezpečení. Vojská či policisté nosí zbraně pro bezpečnost nás všech. Ne každé násilí je špatné. Existuje i část mužské spirituality, která bojuje za práva, dobro a pohodlí svých drahých. Nejvíce to vidíme na vztahu kluk – holka. Zamilovaný mladík by

"zbil" každého, kdo by se co jen škaredě podíval na jeho princeznu. Staré dobré indiánky a westernovky v nás budily zdravý instinkt chránit své drahé. Nebyť "měkkým", ale ochráncem svých drahých. Chlapce to vychovávalo, aby se stávali muži a přebírali odpovědnost. Osobní zbraně Vinnetoua a Old Shatterhandu byly s nimi jakoby srostlé. Puška byla vyjádřením jejich tělesné a duchovní síly i odhodlanosti bojovat za dobrou věc. V dnešní době – když člověk raději dá přednost vylehávání v sobotu na gauči s tabletem v ruce nebo hraní počítačových her – jsou dávné obrazy bojem ošlehaných zdravých mužů, kteří se zbraní v ruce brání svůj národ, své dědictví, své drahé, velmi oslovující a potřebné k rozvíjení osobní spirituality zejména chlapců a mužů.

Jejich lásky

Nakonec to nejdůležitější. Každý z našich westernových hrdinů měl velkou úctu k ženám. Přistupovali k nim s úctou jako praví džentlmeni. Pěkně se tu ukazuje obraz muže, který bojuje za svou princeznu. Chrání ji, stará se o ni, vytváří jí bezpečný domov. Dnešní vztahy chlapec – děvče se mi zdají více povrchní. Honba pouze za vlastním štěstím a okamžitým uspokojením všech tužeb kazí na

vztahu k ženě to nejkrajnější. Vytrácí se tajemství, úcta, respekt. Staré indiánky ukazují období, kdy muž byl mužem a žena ženou. Dnes – když jsou mnozí chlapi zženštilí, neumí se za svou lásku zasadit, o ni bojovat, oblékají se skoro jako ženy a jsou příliš citově zaměřeni na vlastní potřeby – se mi líbí obraz ocelových mužů, kteří mají správnou mužskou tvrdost, když je třeba bojovat, a správnou jemnost při zacházení s něžným pohlavím. Mně jako jezuitovi se líbí podobný obraz našeho zakladatele svatého Ignáce z Loyoly, který ve svém životopise vzpomíná, že ještě jako rytíř byl zamilovaný do dívky vyššího stavu, a proto se svou láskou nemohl být, ale bojoval za ni každý den a sloužil jí s oddaným srdcem. Něčeho podobného byli schopní naši westernoví hrdinové. K ženě přistupovali s úctou. A součástí jejich vztahu byla romantická gesta. O svou "princeznu" bojovali, dávali ženě pocítit její hodnotu. Westernoví hrdinové nám aktuálně promlouvají do duše – žena, buď ženou; muži, buď mužem.

(podle KN)

Věděli jste?

Chtěli byste přejít přes řeku suchou nohou podobně jako Izraelité v čele s Mojžíšem přes Rudé moře? Navštivte městečko Halsteren v Nizozemsku a zkuste si to na vlastní kůži. Při procházení Mojžíšovým mostem budete mít hlavu v úrovni vodní hladiny rozdělené na dvě poloviny a autentický pocit, že kráčíte suchým dnem vodní plochy. Most funguje naprosto bezvadně, je ze dřeva a vyniká mimořádnou odolností vůči povětrnostním vlivům. Ponořená konstrukce zajišťuje, že z dálky ho není vůbec vidět. Tak co? Zaujal?

(podle KN)

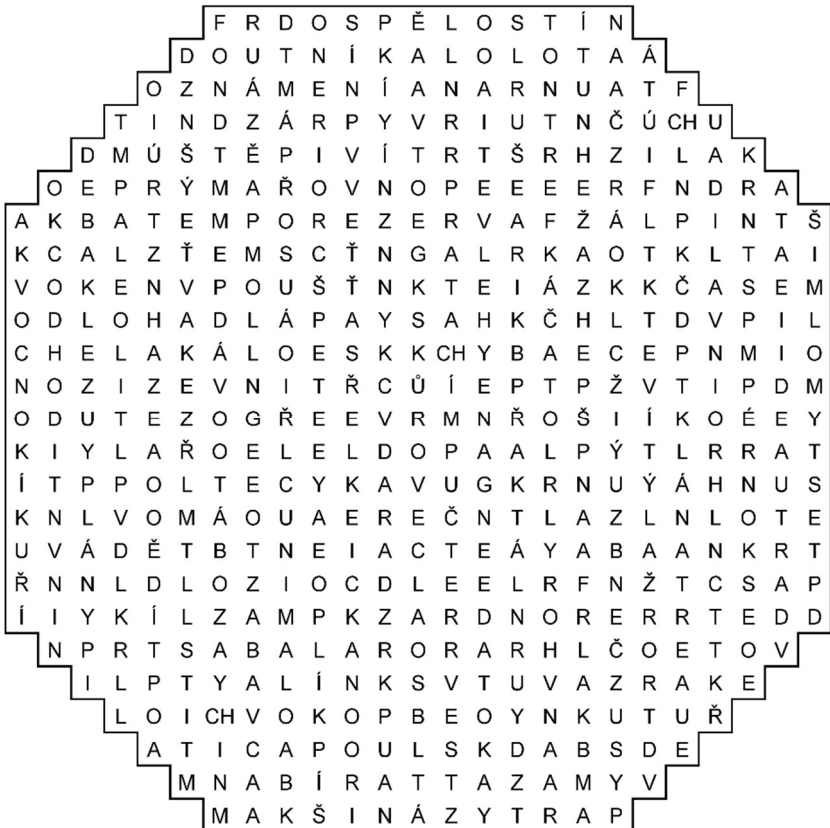
Prázdninová světice se narodila v roce 518 jako durynská princezna. Její otec král Berthachar (vládnoucí v části Německa) byl bratrem Hermanfridem, který se spojil s franckým králem Teodorichem, úkladně zabit. Bylo jí tehdy 12 let. Teodorich pomohl Hermanfridovi porazit i staršího bratra Badericha, jenže pak si přizval krále Chlotara I. a přemohl i vojsko Hermanfridovo.

Z vítězného tažení si ji 13tiletou Chlotar odvážel jako rukojmí. Nechal ji od sv. Medarda pokřtít a ona přijala křesťanské učení celým srdcem. Usilovala o milosrdné skutky, ráda se modlila i postila. Asi brzy, poté co se rozhodla pro celibátní zasvěcený život, se dozvěděla o úmyslu krále udělat z ní svou manželku. Pokusila se o útěk, ale byla chycena a donucena stát se Chlotarovou ženou.

Jako královna konala tajně asketické skutky a sloužila Kristu v chudých, pamatující na nemocné potřebnými dary. Král ji měl zprvu ve velké oblibě, ale došel k názoru, že má ctnosti řeholnice a začal jí pohrdat. Další nepříjemností v jejich vztahu byla pro ni zpráva, že Chlotar dal zabít jejího bratra. Proto si vyžádala dovolení pro vstup do kláštera a od sv. Medarda přijala řeholní závoj. Vykonala pouť na hrob sv. Martina a v Poitiers založila ženský klášter sv. Kříže. Jemu také věnovala majetek obdržený od krále. Sestrám dala řeholní pravidla sepsaná od sv. Cézaria z Arles a schovanku Anežku ustanovila abatyší. Pro sebe si zvolila místo poslední řeholnice. Tourský církevní sněm v roce 567 řeholi potvrdil i s přísným dodatkem klatby pro tu, která by odešla.

Mezi její práce patřilo i očištění obuvi spolusestrám, úklidové práce, donáška dříví a posluha nemocným a starým. Žila asketicky o chlebu, zelenině a vodě. Spávala na tvrdém loži a na těle nosila hrotitý opasek. Četla spisy latinských i řeckých svatých Otců a dbala i o vzdělání sester, pro které sama byla značným povzbuzením. Zemřela v 69 letech. Její život popsal básník P. Venantius Fortunatus, který byl jejím kaplanem.

Je vzývána jako patronka Poitiers; hrnčířů, tkalců; při horečkách dětí, při vředech a proti vodním pohromám.

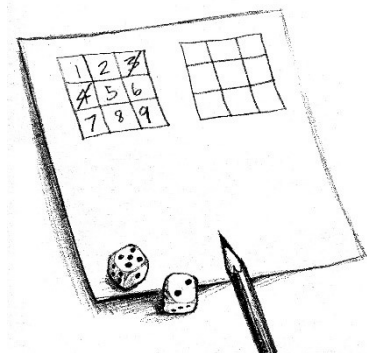
akcie; alabastr; angrešt; artefakt; atol; burš; cedr; central; coulomb; časeť; čelo; debakl; dokud; dospělost; doutník; dovozce; dveře; eten; etol; Eurotel; fond; fortel; free; fúze; hold; hory; hyena; chyba; idea; indologie; invalida; Iška; káča; kapitála; kapitálka; kaverna; koncovka; kožešina; kůrovec; kuří; láka; Laos; látkař; laureát; lipolýza; lomy; lsti; maliní; mandl; mazlík; míchat; mimik; mnich; moll; msta; nabírat; načrtnout; nářuka; nekov; Neptun; obli; ocko; oděr; odhodit; okop; okrsek; opacita; orli; otopy; ovád; ozimek; oznámení; pakl; paleolit; partyzán; pece; plány; pláž; plotna; podle; ponořování; populace; poušť; prohlížeči; ptyalin; radiace; raníky; reakce; reálný; rezerva; rozkazy; Rýmařov; řvoun; skon; skřele; smet; součinitel; souhrn; střet; šiml; špeh; taburet; tempo; test; trachta; trol; tržba; úštěp; uvádět; uzel; vaky; vepři; vítr; vtip; vymazat; vyprázdnit; vysílání; zažehnutí; zdar; zděr; země; zevnitř; znak; zvlášť; žalý; želvy

ZAVÍRÁNÍ KRABICE

Pro deštivé prázdninové hry vám nabízíme hru pro dva hráče.

K této hře budete potřebovat dvě kostky, tužku a kousek papíru. Nakreslete devět čtverců a očísľujte je od 1 do 9.

První hráč hodí kostkou a sečte si puntíky. Podle toho, jaké číslo mu padlo, přeškrtně jeden, dva nebo tři čtverečky. Hodil-li například 6 a 3, může přeškrtnout čtvereček s číslem 9, nebo s číslem 1 a 8, nebo 6 a 2 a 1, a tak dále. Hráč hází dál a snaží se přeškrtnout i zbývající čtverečky.

Když přeškrtně čtverečky 7, 8 a 9, může házet pouze jednou kostkou. Pokud hodí součet, který se zbývajícími čtverečky nesouhlasí, končí jeho kolo. Sečte si nevyužitě čtverečky a přičte je ke svému skóre. Potom je na řadě druhý hráč. Vítězem je ten, kdo má nejnižší skóre.

(podle Hry na chatu i do přírody)

Prázdniny!!

V hodině fyziky: „Jak jste se právě dověděli, těleso se při teple roztahuje a při ochlazení stahuje.

Uveď te příklad. No prosím.“

„Třeba prázdniny. V létě jsou delší a v zimě kratší.“

Babička ke svému vnukovi na konci prázdnin:

„Pepičku, tak teď už budeš chodit do druhé třídy? To už budeš moci sám utírat nádobí.“

„Že já raději nepropadli!“

Doma lamentuje otec: „Vysvědčení samá trojka a čtyřka! Můžeš mi říct, z čeho máš takovou radost?“

„Už jen jeden výprask a pak prázdniny.“

Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

Pouť ve Skryjích

Poutní mše svatá 5. července v 11 hod.

Pouť na Litavě

27. července v 16 hodin poutní mše svatá u kapličky.

Pouť v Boru

Poutní mše svatá 17. srpna v 9 hod.

Pouť v Tišnovské Nové Vsi

Poutní mše svatá 17. srpna. Čas bude upřesněn v ohláškách.

Pouť v Loučkách

Poutní mše svatá 18. srpna v 9:15 hod.

Pouť v Újezdě

Poutní mše svatá 31. srpna. Čas bude upřesněn v ohláškách.

Žehnání automobilů

V neděli 25. srpna ve 14:00 hod. u kostela v Olší a potom „spanilá jízda“ do Dolních Louček na faru na ovčí speciality.

Změna vyhrazena

Něco na závěr...

To, že medúzy přežily 350 milionů let bez mozku, dodává některým lidem naději.

Můj muž musí být jasnovidec! Když jsem mu zavolala z mobilu mé kolegyně, řekl mi: „Ahoj lásko, co potřebuješ?“

Manželka chtěla podat balzám na rty. Omylem jsem jí podal vteřinové lepidlo. Ještě teď se mnou nemluví...

Po letech jsem konečně získala jeho srdce! Teď jenom nevím, kam schovat zbytek těla.

„Pane profesore, může přijít student ke zkoušce podnapilý?“

„No, v podstatě může.“

„Hej kluci, přineste ho!“

Čokoláda je nejlepší investice.

Koupíš 100 gramů a získáš 3 kila.

„Jakým tahem řešíte složité šachové partie?“

„Když už nemůžu z místa, zatáhnu za ubrus.“

Víkend museli vyrobit v Číně. Protože nikdy dlouho nevydrží.

Za svatým Petrem přišla vdova a poprosila ho, zda by mohla vidět svého manžela.

Svatý Petr otevřel knihu, chvíli v ní hledal a nakonec řekl: „Váš muž není mezi anděly.“

Pak hledal v další knize: „Nevidím ho ani v očištcí.“

Vytáhl další knihu a celou ji prolístoval: „Nemůžu ho najít ani mezi svatými.“

V tom ho něco napadlo a zeptal se vdovy: „Jak dlouho jste byli manželé?“

Vdova odpověděla: „Přes třicet let.“

Svatý Petr vytáhl další knihu a řekl: „Tak to bude mezi mučedníky!“

Policajt zastaví podnapilého řidiče: „Jste ochotný podrobit se zkoušce na alkohol?“

„Jasně a v jaký hospodě?“